

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Využití časopisů pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách

Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Autor práce: Kristýna Tesařová

Studijní obor: PVC

Ročník: 3.

2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Heleně Zbudilové, Ph.D. za metodické vedení mé práce, za její trpělivost, vstřícný přístup, věcné připomínky, cenné poznatky a rady.

Mé poděkování patří také vychovatelkám školních družin v Českých Budějovicích, které věnovali svůj čas vyplnění dotazníků.

OBSAH

Úvod.....	5
1 Časopisy pro děti a mládež	6
1.1 Časopis jako médium.....	6
1.2 Současná časopisecká tvorba.....	7
2 Popis a analýza časopisů pro děti a mládež	9
2.1 Méd'a Pusík.....	9
2.2 Sluníčko	10
2.3 Můj vláček	12
2.4 Animáček.....	13
2.5 Dráček.....	14
2.6 Pastelka.....	16
2.7 Rozmarýnka.....	17
2.8 Ámos.....	19
2.9 Mateřidouška	20
2.10 ABC.....	21
3 Komparace časopisů a jejich využití pro volnočasové aktivity.....	23
3.1 Odpočinkové a rekreační činnosti	23
3.2 Zájmové činnosti	24
3.2.1 Estetickovýchovné zájmové činnosti.....	24
3.2.2 Pracovně-technické zájmové činnosti	25
3.2.3 Společensko-vědní zájmové činnosti.....	26
3.2.4 Přírodovědné zájmové činnosti	26
3.2.5 Tělovýchovné zájmové činnosti	27
3.3 Shrnutí	27
4 Průzkumné šetření	29
4.1 Cíl průzkumného šetření.....	29
4.2 Metoda průzkumného šetření	29
4.3 Popis průzkumného šetření.....	30
4.4 Předpoklady	32
4.5 Analýza a interpretace dat průzkumného šetření.....	32
5 Závěr	44
6 Seznam použitých pramenů a literatury	46
7 Seznam příloh	50

Úvod

Každý člověk čte, čtení potřebujeme ke každodennímu životu. Časopisy jsou pro děti atraktivní formou četby, proto jsou vhodným prostředkem pro vzbuzení zájmu o čtení u dětí obecně. Namotivovat děti k tomu, aby trávily svůj volný čas čtením, může rodina či instituce, které dítě navštěvuje. Patří sem školy, domy dětí a mládeže, školní družiny, školní kluby, knihovny, nízkoprahová centra apod.

Hlavním cílem mé práce je podat celkový přehled o možném využití časopisů pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách. K naplnění hlavního cíle jsem si stanovila dílčí cíle a předpoklady. Prvním cílem je zjistit využití obsahu vybraných časopisů k edukaci dětí. Druhou významnou složku celého výzkumu tvoří názory a zkušenosti vychovatelek školních družin v Českých Budějovicích s dětskými časopisy.

Aby byl zadaný cíl naplněn, rozdělila jsem práci na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se člení na tři hlavní kapitoly. První kapitola pojednává o časopisech pro děti a mládež a dělí se na dvě podkapitoly, ve kterých je vymezen časopis jako médium a dále se zaměřuje na současnou časopiseckou tvorbu. Druhá kapitola se zabývá popisem a analýzou mnou vybraných časopisů pro děti a mládež. K analýze byla vybrána tato periodika: *Méd'a Pusík*, *Sluníčko*, *Můj vláček*, *Animáček*, *Dráček*, *Pastelka*, *Rozmarynka*, *Ámos*, *Mateřídouška*, *ABC*. V poslední kapitole seznámím čtenáře s možnostmi využití vybraných časopisů pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách a s jejich komparací.

Praktická část je zaměřena na průzkumné šetření, které je orientováno na vychovatelky školních družin v Českých Budějovicích. Cílem průzkumného šetření je zjistit, zda vychovatelky při své pedagogické praxi odebírají a využívají periodika pro děti a mládež, jaká periodika to jsou, v jakých typech činností ve školní družině vnímají jejich největší využití a zda je pro ně kvalita časopisů na trhu dostačující.

1 Časopisy pro děti a mládež

Literatura pro děti a mládež, stejně jako časopisy pro děti a mládež, jsou určeny čtenářům ve věku 3–16 let. Dříve jsme se mohli setkat s názvy, jako jsou dětské spisy, spisy pro mládež, dětské čtení, dětské písemnictví.¹ Časopisy byly a stále jsou oblíbenou četbou. V historii dokonce patřily mezi četbu, která převládala a zastupovala či doplňovala školní učebnice.² To je jedním z důvodů, proč je dobré mít přehled o tom, s jakou literární tvorbou přichází děti i mládež do styku, protože kontext literatury zdaleka nevytváří pouze knižní produkce. Periodika mohou v dětech probouzet potřebu číst, schopnost porozumět různorodým textům a vůbec poznávat literární žánry.³ Děti by měly číst, potřebují to, aby si obohatily slovní zásobu, naučily se správnému vyjadřování, osvojily si gramatická pravidla, získaly všeobecný přehled a zvládaly porozumět textu. To, že je čtení mnohdy dobrodružstvím, zábavou, odpočinkem, nebo radostí, musí děti pochopit samy, tím že si to také samy vyzkouší. Často se vedou polemiky o tom, proč děti nečtou. O tom, proč nečtou dospělí, se ale moc nemluví. Dospělí sice čtení uznávají, ale sami na něj nemají čas. Pokud dítě vyrůstá v rodině, ve které se nečte, nelze předpokládat, že si dítě k četbě najde vztah.⁴ Vynikajícími pomocníky k edukaci dětí a mládeže jsou právě časopisy, které využije učitel, vychovatel či rodič s dětmi ve volném čase. Takřka v každém časopisu pro děti můžeme nalézt nejrůznější literární texty, mnoho her, vystřihovánek, obrázků a pracovních listů. Vztah dítěte ke knize či časopisu má velký význam pro jeho duševní rozvoj, estetické vnímání, celkovou kultivaci projevu a také pro jeho začleňování do společnosti.⁵

1.1 Časopis jako médium

Pojem médium pochází z latinského slova *medius*, jenž vyjadřuje prostředek, prostředník nebo zprostředkující činitel. V sociální komunikaci je tímto pojmem označováno to, co zprostředkovává někomu nějaké sdělení.⁶ Časopis je mnohdy jedním z prvních masových médií, s nimiž se dítě setká. Můžeme ho vnímat jako zvláštní druh média, jehož součástí jsou určité funkce, které naplňují potřeby svých čtenářů. Časopisy můžeme hodnotit dle několika měřítek, kterými jsou obsah časopisu, ale také způsob

¹ Srov. ČEŇKOVÁ, J. a kol., *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury*, s. 11–12.

² Srov. ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850- 1989)*, s. 9.

³ ARTAMA. *Tvořivá dramatika: 3/2011*.

⁴ Srov. ČERNÁ, O. *Čtení není žádná nuda*, s. 8– 9.

⁵ Srov. KÁDNEROVÁ, B. *Metodika literární výchovy v mateřské škole*, s. 7–9 a 96–98.

⁶ Srov. JIRÁK, J. a B. KÖPPOVÁ. *Média a společnost*, s. 16.

tvorby, distribuce, grafická podoba, komerční úspěch či celkové pojetí periodika. Časopisy jsou členěny také dle řady různých kritérií, jako je například věk či pohlaví čtenářů, jímž jsou časopisy určeny.⁷ Podle Praktické encyklopedie žurnalistiky je časopis „*tiskovina, která vychází pravidelně, v určitém místě a má nejméně půlroční a nejvíce jednotýdenní periodicitu. Od deníku se liší menší aktuálností, větší podrobností probíraných témat a grafickou úpravou. Svou strukturou, stavbou textů i celkovým zaměřením je určena vyhraněnému okruhu čtenářů, který je již zpravodajsky informován a hledá detailnější nebo specializované údaje. Časopisy lze rozdělovat podle nákladu, podle zaměření na věk (dětské, pro mládež), podle zájmů (hudba, zahrada, koně), podle pohlaví (časopisy pro ženy, pro muže), podle odbornosti (lékařské, psychologické atd.). S rozvojem internetu mohou mít časopisy i svou elektronickou podobu.*“⁸

1.2 Současná časopisecká tvorba

V internetovém periodiku *Tvořivá dramatika* byly vydány dva příspěvky zabývající se časopiseckou tvorbou pro děti a mládež. Autoři těchto textů jsou toho názoru, že kvalita časopisů na trhu je velmi špatná, zejména ve srovnání s periodiky, které byly k dostání dříve. Za nejkvalitnější periodikum autoři považují časopis *Mateřídouška*.

Podle internetového zdroje⁹, který obsahuje přehled časopiseckých titulů, je v současné době nabídka časopisů pro děti a mládež rozsáhlá. Při pohledu na současný výběr periodik zjistíme, že převažují nyní časopisy pro děti předškolního a mladšího školního věku. Každý časopis zpravidla obsahuje krátké příběhy, říkadla, komiksy, křížovky, omalovánky, návody, různé úkoly, hry a soutěže. Zaměříme se na stručnou charakteristiku a komparaci těch, v nichž lze najít inspiraci a vhodné materiály využitelné při volnočasových aktivitách pro děti a mládež. Některé z periodik vychází již řadu let, ovšem ty dnes patří jiným majitelům, než patřily kdysi a jsou nenápadně přeměněny.¹⁰ Z těch, co mají za sebou dlouholetou tradici, je to např. časopis *Méd'a Pusík*, *Sluníčko*, *Pastelka* a *Mateřídouška*. Mezi časopisy pro děti a mládež, které jsou na trhu krátce, patří např. časopis *Animáček*, *Ámos*, *Rozmarýnka* či *Dráček*. Nově vzniklá periodika mají často komerční cíle, či se snaží o kvalitní tvorbu, ale úrovně

⁷ Srov. ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850- 1989)*, s. 9- 19.

⁸ OSVALDOVÁ, B. a J. HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*, s. 38.

⁹ SEND. *Časopisy pro děti a mládež*.

¹⁰ ARTAMA. *Tvořivá dramatika: 3/2011*.

svých předchůdců mnohdy nedosahují.¹¹ Také autorka Eva Machková uvádí: „*Je to absurdní, ale stav nesvobody byl pro dětské časopisy příznivější než současný chaos komerce a zábavnosti za každou cenu, neboť v ní se nejlépe ztratí, že jde vlastně o kšeft.*“¹²

---

¹¹ ARTAMA. *Tvořivá dramatika*: 3/2011.

¹² ARTAMA. *Tvořivá dramatika*: 1/2013.

2 Popis a analýza časopisů pro děti a mládež

Tato kapitola se věnuje popisu, rozboru a srovnání vybraných periodik pro děti a mládež. Kritéria pro výběr byla tato: obsahová stránka časopisu, ilustrační provedení, cenová dostupnost a vhodnost využití slovní zásoby vzhledem k věku čtenářů, pro které je dané periodikum určeno.

Tab. 1: Přehled časopisů

Název	Cílová skupina
Méd'a Pusík	3–7 let, dívky i chlapci
Sluníčko	3–7 let, dívky i chlapci
Můj vláček	7–12 let, dívky i chlapci
Animáček	3–7 let, dívky i chlapci
Dráček	3–8 let, dívky i chlapci
Pastelka	5–8 let, dívky i chlapci
Rozmarýnka	všechny věkové kategorie
Ámos	12 a více let, dívky i chlapci
Mateřidouška	5–10 let, dívky i chlapci
ABC	9–12 let, chlapci

2.1 Méd'a Pusík

Časopis *Méd'a Pusík* pochází z Německa. Vychází jednou měsíčně, a je určen dětem ve věku 3–7 let. Jedná se o překladový časopis, který je vydáván v pražské vydavatelské společnosti. Jeho originální název zní Bussi Bär. Kromě příběhů s výchovným charakterem se časopis zaměřuje také na rozvoj kreativity¹³. Čtenář v něm najde různé druhy vystřihovánek a her. Objevují se v něm také soutěže o hodnotné ceny.¹⁴

Celým časopisem děti doprovází medvídek Pusík, pejsek Bello a jejich kamarádi v podobě pestrobarevných ilustrací. Periodikum svým obsahem děti vzdělává, zároveň je psán velmi atraktivní a zábavnou formou. V časopise nechybí vyprávění, povídání

¹³ *Méd'a Pusík*. 2012(6).

¹⁴ Srov. URBANOVÁ, S. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století*, s. 452–453.

a příběhy, v nichž se čtenář navíc dozví něco nového. Je v něm připraveno obrázkové čtení, ve kterém se střídají obrázky s textem. Dítě může „číst“ s pomocí dospělého a obrázků, které plní funkci textu. Časopis postrádá hudební činnosti a pohybové aktivity. Největší prostor je věnován omalovánkám, vystřihovánkám, vyrábění a různým úkolům¹⁵. V pracovních listech lze najít úkoly na rozvoj grafomotoriky (dokreslování obrázků, kreslení podle předlohy, obtahování), matematických představ (počítání předmětů, spojování čísel, hry s kostkou), zrakového vnímání (porovnávání obrázků, přiřazování stínů, hledání rozdílů, doplňování chybějících dílků obrázku, procvičování geometrických tvarů) a prostorového vnímání (bludiště a labyrinty). Každý díl časopisu je obohacen o jednoduchý recept (např. „*Pusíkovy havajské tousty*“, pečená jablka se skořicí, máslové ovesné sušenky). Časopis je psán spisovným jazykem, užívá vid dokonavý a také singulární oslovení (např. „*Obtáhni pastelkami žraločí zuby, dávej ale pozor a nepřetahuj!*“). V textech se objevují slova kladně citově zabarvená (např. kočička, motýlci, teplíčko, zvířátka), především při vysvětlování a zadávání úkolů. V samotných člancích a příbězích převládají slova neutrální (např. kočka, motýl, teplo, zvířata). Dětské čtenáře snadno vtáhne do děje forma zosobňování, kdy zvířata v textech a ilustracích jednají jako lidé (např. „*Zvířátka se rozhodla stanovat.*“). Časopis odpovídá věku čtenářů, pro něj je určen. Cena časopisu činí 33 Kč.¹⁶

2.2 Sluníčko

Časopis *Sluníčko* je určený dětem předškolního věku, vychází jednou za měsíc od roku 1967. Jeho vydavatelem je CN Invest, dceřiná společnost Czech News Center, dříve jej vydávala Mladá fronta. Hlavním cílem časopisu je rozvoj estetických, jazykových, poznávacích a praktických schopností dítěte. Obsahuje krátké pohádky, četbu na pokračování a říkadla, která zastupují literární složku. Výtvarná složka je v časopise taktéž zastoupena, a to například v rubrice „*Malujeme, kreslíme*“ nebo v rubrice „*Domalovánka*“.¹⁷ Časopis obsahuje též didaktické a zábavné příspěvky. Literární úroveň časopisu není vyvážená, ale i přesto si zachovává svou oblibu.¹⁸

Děti provází časopisem pejsek Pupík a kočička Líza. Na první stránce časopisu jsou čtenáři přivítání pozdravem „*Ahoj děti!*“ nebo „*Nazdárek hafánek!*“ Čtenář se dozví

¹⁵ *Méd'a Pusík*. 2017(4).

¹⁶ *Méd'a Pusík*. 2017(7).

¹⁷ *Sluníčko*. 48(1)

¹⁸ Srov. DOKOUPIL, B. *Slovník českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů*, s. 225.

formou krátkých příběhů nové poznatky (např., že Tokio je největším městem nejenom v Japonsku, ale i na světě). V některých příbězích a komiksech je v časopise užívána personifikace, kdy se zvířata chovají jako lidé. Ilustrace časopisu jsou jednoduché a dětem blízké. Lidské postavy vykonávají běžné každodenní činnosti a barvy ilustrací odpovídají skutečnosti. Časopis obsahuje malované čtení, které je obdobné jako v časopise *Méd'a Pusík*. Pozornost je v každém vydání věnovaná také procvičování anglického jazyka¹⁹. Největší zastoupení mají úkoly na rozvoj myšlení (křížovky, doplňovačky), zrakového vnímání (hledání rozdílů, přiřazování stínů, procvičování barev, procvičování stran), grafomotoriky (obtahování), matematických představ (počítání předmětů, spojování čísel), prostorového vnímání (bludiště, labyrinty), rozvoj řeči (básničky, říkadla). Uprostřed časopisu najde čtenář vystřihovánky z tvrdého papíru, přičemž je vždy jedna vystřihovánka omalovánkou a druhá postupem pro tvorbu nějakého jednoduchého výrobku (např. traktor z papírové ruličky). Součástí periodik jsou tedy činnosti podporující rozvoj jemné motoriky, ale není jich velké množství. Zcela chybí zastoupení hudební a pohybové složky. Časopis má tedy stejné nedostatky jako *Méd'a Pusík*. Na poslední straně časopisu je pro kontrolu znázorněno řešení jednotlivých úkolů. Jazyk časopisu je spisovný. Převládají slova neutrální, občas se v textech objevují slova kladně citově zabarvená. Také samotný název časopisu je zdrobnělinou. Užívaná slovní zásoba je jednoduchá, aby dítě nemělo problém s porozuměním. Časopis je přehledný, k čemuž napomáhá barevné odlišení titulků od samotných textů. Je používán vid dokonavý a způsob rozkazovací, jehož prostřednictvím dítě jasně chápe, že má splnit úkol (*vybarvi, spočítej, vystřihni*). Aby mělo dítě pocit, že s ním časopis komunikuje, je použité singulární oslovení („*Prostřihni otvory pro ploutvičky a zaklesni je do tělíčka rybky.*“).²⁰ Singulární oslovení v časopise sice převažuje, ale v některých číslech časopisu se objevuje na několika stránkách také plurální oslovení (*hrocha si sestavíte zaklesnutím jeho jednotlivých částí do sebe, v minulých číslech jste si vystřihli*). Autoři časopisu v příspěvcích, kdy je cílem dítě něco naučit, používají osobu první čísla množného, aby dítě nabylo dojmu, že se neučí samo (*učíme se číst, učíme se písmeno E*).²¹ Časopis je určen dívkám i chlapcům předškolního věku, této cílové skupině časopis odpovídá. Plní vzdělávací funkci zábavnou formou, obsahově je pestrý. Lze jej pořídit za 35 Kč.

---

¹⁹ *Sluníčko*. 48(5).

²⁰ *Sluníčko*. 48(7).

²¹ *Sluníčko*. 50(6).

2.3 Můj vláček

Můj vláček je časopis Českých drah, který napomáhá ke zviditelnění projektů, jež probíhají v rámci Junior programu. Časopis se zaměřuje na komunikaci s dětskými cestujícími, jelikož jsou děti významnou cílovou skupinou a potenciálními zákazníky. Vychází každý měsíc a je určen dětem ve věku 7–12 let²². Vydání časopisu je bezplatně k dispozici na vybraných místech Českých drah, na základních školách, ve veřejných knihovnách, nebo si jej zájemci mohou také předplatit. Na tvorbě redakčních textů spolupracuje společnost České dráhy s vydavatelstvím Propolis. Časopis obsahuje originální ilustrace. Dětský čtenář v něm nalezne plno pohádek, soutěží, obrázků a vyprávění. Časopis napomáhá Českým drahám nejen v podnikatelské činnosti, ale také slouží jako významný prvek ve výchovném procesu dětí a mládeže. České dráhy prostřednictvím časopisu usilují o seznámení dětí se světem na železnici. Chtějí dětem ukázat prostředí železnice jako přátelské a barevné, plné příjemných zážitků a milých lidí.²³

Na první stránce časopisu děti vítá slon Elfík („*Ahoj, holky a kluci!*“), který čtenáře provází celým časopisem. V úvodu jim vypráví o tom, jaký je měsíc, a co se v něm odehrává především v přírodě („*Začnou rašit a růst první jarní kytičky - sněženky a petrklíče.*“).²⁴ První strana časopisu obsahuje otištěné obrázky od dětských čtenářů. Ilustrace na úvodní stránce znázorňuje slona Elfíka, v každém čísle je obrázek jiný. Úvodní stránka je z poloviny černobílá, což vybízí čtenáře k jejímu vybarvení. Celý časopis je hezky a vesele ilustrován. Obsahuje úkoly v podobě křížovek, fotohádanek, skládání písmenek do správného pořadí, doplňování slabik a počítání předmětů. Dále je každé vydání obohaceno pohádkou, rubrika nese název „*Elfíkovy pohádky*“. Je v nich hojně užívána přímá řeč, která čtenáře či posluchače lépe vtáhne do děje. Časopisu nechybí ani komiks, jehož hlavními hrdiny jsou sloník Elfík a jeho psí kamarád. V rubrice Elfíkovo okénko najde čtenář ilustraci kancelářské nástěnky, z níž se dozví zajímavé informace: o původu měsíce, který právě probíhá („*Listopad je odvozen od padání listí.*“), zajímavosti z různých oblastí („*Talířovka obrovská, také známá jako medúza žáhavá, je největší známý druh medúzy.*“), nebo užitečnou radu („*Jde mamince špatně vyčistit plech na pečení? Nemusí jej hodinu drhnout kartáčem, stačí na vlhký*

---

²² *Můj vláček*. 10(10).

²³ ČESKÉ DRÁHY. *Můj vláček* [online].

²⁴ *Můj vláček*. 10(3).

plech nasypat sůl.“).²⁵ Součástí některých vydání jsou soutěže o hodnotné ceny (např. vstupenky do Království železnic, stolní hry, skupinová víkendová jízdenka). Soutěžít mohou jednotlivci, mateřské školy, základní školy, školní družiny apod. Dále probíhá celoroční soutěž, v jejímž rámci je v každém vydání zveřejněna jedna otázka. Časopis je psán spisovnou češtinou. Objevují se kladně citově zabarvená slova, jež jsou užívána především v pohádkových příbězích. Sám název časopisu je zdobnělinou. Je určen pro děti ve věku 7–12 let, svým obsahem odpovídá spíše dětem ve věku 6–8 let. Vydávají ho zdarma České dráhy ve spolupráci s vydavatelstvím Propolis.²⁶

2.4 Animáček

Animáček je na trhu časopisů pro nejmenší děti celkem krátce. Vychází jednou měsíčně od roku 2012 a těší se mezi dětmi stejně oblibě jako již zavedené tituly. Časopis vydává televize Barrandov ve spolupráci s vydavatelstvím Egmont. Časopis je určen především dětem ve věku 3–7 let. Zakládá si na unikátním grafickém zpracování vycházejícím ze znělky pohádkového pásma Animáček, které s velkým úspěchem vysílá televize Barrandov. Hlavním cílem časopisu je děti pobavit, hravou formou je vzdělávat, rozvíjet jejich zvědavost a kreativitu²⁷. Časopis každý měsíc přináší zábavné čtení, spoustu aktivit a další zajímavé rubriky pro děti i rodiče.²⁸

Na první stránce jsou čtenáři přivítáni pozdravem („Ahoj děti“). Dále jsou seznámeni s tím, co je v aktuálním vydání časopisu čeká. Od začátku až do konce provází děti postavy z pohádkového pásma Animáček v podobě barevně ztvárněných ilustrací. Postavy připomínající příšerky jsou součástí veškerých úkolů a také komiksů na pokračování. Tímto se časopis hodně odklání od reality. Ilustrace, které odpovídají realitě, se v něm objevují pouze zřídka. Přesto časopis plní funkci vzdělávací, jeho hlavním cílem je však čtenáře zaujmout a pobavit. Jeho obsah je velmi pestrý, obsahuje řadu různorodých činností, které se střídají. Časopis je plný úkolů na rozvoj představivosti (dokreslování a vymalování obrázků dle vlastní fantazie), grafomotoriky (kreslení podle předlohy, obtahování), matematických představ (počítání předmětů, spojování čísel), zrakového vnímání (porovnávání obrázků, přiřazování stínů, hledání rozdílů, přiřazování stejných tvarů odlišné velikosti) a prostorového vnímání (bludiště

---

²⁵ *Můj vláček*. 10(11).

²⁶ *Můj vláček*. 10(4).

²⁷ *Animáček*. 2015(8).

²⁸ PERIODIK. *Časopis Animáček* [online].

a labyrinty), procvičování verbálních dovedností (obrázková křížovka) nebo úkoly na procvičování abecedy. Časopis je obohacen rubrikou „*Jestlipak víš, že...*“, ve které se čtenář dozví spoustu zajímavostí a informací (např. o zaoceánské lodi). Časopisu nechybí obrázková pohádka, rozhovor se známou osobností a povídání ze světa zvířat. Zajímavou rubrikou je „*Láskounčina jóga*“, ve které je popsána krátká jogínská sestava, doplněná o ilustrace jednotlivých kroků. Časopis postrádá hudební činnosti a rubriku s náměty k vyrábění. Výtvarné činnosti je věnováno taktéž málo prostoru. Jazyk časopisu je spisovný. V celém časopisu je použito plurální oslovení (*obtáhněte, vymalujte, vybarvěte*). Objevují se slova kladně citově zabarvená (např. jablíčka, mušličky, kamínky, tvorečci), převládají však slova neutrální (např. dinosaurus, planeta, barva). V komiksu se objevuje mnoho citoslovcí (např. chichi, uff, ech, juchů, héj). Časopis je určen dětem předškolního a mladšího školního věku, a tomuto věku také odpovídá. Lze pořídit za 45 Kč.²⁹

2.5 Dráček

Časopis *Dráček* je určen předškolákům a školákům ve věku 3–8 let a zároveň slouží pro inspiraci učitelkám mateřských škol a prvního stupně základních škol. Především však maminkám, které rády tráví se svými dětmi čas aktivně a smysluplně a vývoj jejich dětí jim není lhostejný. Podporuje analytické myšlení, rozvoj fantazie a logické uvažování nejmenších dětí. Na vzniku časopisu se podílejí dětská psycholožka, logopedka, učitelka mateřské školy i alternativní ZŠ.³⁰ Učitelé ho často využívají jako učební pomůcku a inspiraci pro tvoření s dětmi.³¹

Časopis je na první pohled přehledný, titulky jsou barevně odlišeny od samotného textu. Ilustrace jsou pestré a svým provedením připomínají omalovánku. Barvy i náměty ilustrací odpovídají realitě, čtenáři je tedy dobře znají. Děti jsou obohaceny o nové poznatky a zajímavosti ze světa zvířat, díky zajímavým článkům („*Klokan má na bříše vak a v tom vaku vyrůstá jeho miminko. Klokanovi se proto říká vačnatec.*“). V člancích jsou hojně využívána přirovnání („*Jeho skoky bývají dlouhatánské - až 11 metrů. Tolik například měří běžný autobus v městské dopravě.*“) napomáhající čtenářům pochopit a lépe si zapamatovat informaci, o kterou se mají prostřednictvím článků obohatit. Časopis obsahuje také pohádku, různé básničky, hádanky nebo také říkadlo, které slouží

²⁹ *Animáček*. 2015(8).

³⁰ *Dráček*. 2015(7).

³¹ DRÁČEK. *Představení časopisu Dráček* [online].

k procvičení určité hlásky (např. Logopedie hrou - cvičíme si hlásku „R“).³² Dále si děti mohou podle otištěných fotografií v časopise vytvořit jednoduchou a veselou svačinku (např. usměvavé sluníčko z palačinek, rybička ze sýru a zeleniny, kočka z toustového chleba). Opravdu velké zastoupení časopisu mají úkoly na procvičování slovní zásoby (křížovky, slovní doplňovačky, opravování vět, tak aby dávaly smysl), rozvoj rozumových schopností (vědomostní kvízy, luštění tajenky), grafomotoriky (obtahování, dokreslování), matematických představ (počítání předmětů, spojování čísel), zrakového vnímání (hledání rozdílů, přiřazování stínů, doplňování chybějících dílků do obrázku), prostorového vnímání (bludiště, labyrinty), řečových dovedností (básničky, říkadla). Velký prostor je věnován také velmi zajímavým námětům k výtvarné tvorbě, tvoření či vyrábění (např. Malujeme bříšky prstů, tvorba pouštního obrazu pomocí kartáčku, květy z košíčků na muffiny). V jedné z rubrik je dokonce znázorněno, jak postupovat při kresbě (např. zebry, papouška) krok po kroku. Uprostřed časopisu čtenář najde 3D vystřihovánky z tvrdého papíru, které jsou na pokračování. Časopis je obohacen o kreativní soutěže o užitečné ceny (např. o prstové barvy, knihu, vstupenky do Dinoparku). Tento časopis je velice hezky zpracován a jeho obsah je přínosný. Ale chybí v něm rubrika, stejně jako u periodik výše, obsahující nějaké pohybové a hudební činnosti. Jazyk časopisu je spisovný. Převládají slova kladně citově zabarvená (např. maminka, myška, mlíčko). Také samotný název je zdvojnásoben. Užívaná slovní zásoba je jednoduchá, aby čtenář neměl problém s porozuměním. Aby mělo dítě pocit, že s ním časopis komunikuje, používají autoři především singulární oslovení („*Podívej se na obrázek a spočítej, kolik je na něm opiček.*“). Plurální oslovení se objevuje, pouze pokud autoři čtenáře k něčemu vybízejí („*Pojďte se s námi vypravit mezi zvířata, která žijí na naší planetě.*“). V příspěvcích, ve kterých se čtenář něco učí, je použita první osoba čísla množného, která ve čtenáři probouzí dojem, že na učení není sám (*učíme se počítat, učíme se malovat*). Časopis je určen dívkám i chlapcům předškolního a mladšího školního věku, této cílové skupině časopis odpovídá. Časopis naplňuje vzdělávací funkci atraktivní formou, je velmi pestrý a všestranně zaměřený. Lze jej pořídit za 39 Kč.³³

---

³² Dráček. 2015(7).

³³ Dráček. 2016(7-8).

2.6 Pastelka

Časopis *Pastelka* je měsíčník, do roku 1995 vycházel jednou za čtrnáct dní. Je určen dětem od pěti do osmi let. Je charakteristický svojí pestrostí a různorodými oblastmi. Obsahuje různé rubriky. V jedné z nich se čtenáři seznámí s ezopskými bajkami, další obsahuje jednoduché recepty určené dětem. V časopise je pro čtenáře připraven dobrodružný kreslený seriál. Čtenáři se také seznámí s informacemi z oblasti sportu a zdravotní péče, dozví se informace ze světa filmu, nebo se naučí v každém díle novou písničku. V jedné z rubrik se čtenáři blíže seznámí s lidovými zvyky, v další si procvičí formou hry matematické dovednosti. V rubrice „*Slovensko - náš souseď*“ si čtenáři osvojí základy slovenštiny a rubrika „*Galerie pastelky*“ dává prostor dětské kresbě. Veškeré texty a ilustrace v časopise pocházejí od českých autorů³⁴. Součástí časopisu jsou také krátké i delší básnické texty, vyprávění, pohádky a návody.³⁵

Časopis je velmi přehledný. K jeho přehlednosti přispívá obsah, který je vytištěn na první straně časopisu. Kapitoly jsou zpravidla čtyři a každá z nich je označena jako „sešit“. První kapitola se věnuje tématu, které je dané na celý školní rok (např. téma pro školní rok 2017/2018 jsou „České svátky, lidové tradice, zvyky a obyčeje“, téma pro školní rok 2015/2016 byl „Rok v přírodě“).³⁶ Druhá kapitola obsahuje vždy deset pracovních listů. Další je věnována rodičům, prarodičům či učitelům, přináší jim zajímavé náměty pro společné aktivity s dětmi. Poslední kapitolou je celoroční hra, která obsahuje aktivity související s tématem roku. Barvy i náměty ilustrací odpovídají realitě. Poměrně velká část časopisu je v černobílém provedení, vybízí děti tedy k vybarvení jednotlivých ilustrací. Děti se dozví mnoho zajímavostí a informací, které se vážou na roční témata. Ty mohou sloužit jako předloha pro činnosti vychovatelek a učitelek mateřských či základních škol (např. pranostiky, znamení a pověry, rodinné svátky). Pracovní listy jsou zaměřeny na procvičování grafomotoriky (obtahování, dokreslování obrázků podle vzoru, dokreslování druhé poloviny obrázku), slovní zásoby (např. staročeština), matematických představ (spojování čísel), zrakového vnímání (skládání obrázků), prostorového vnímání (bludiště). Pracovní listy obsahují také činnosti k vystříhnutí (skládačky, kartičky k procvičování ovoce a zeleniny, domácích a volně žijících zvířat). Součástí časopisu jsou omalovánky k dokreslení a vybarvení,

---

³⁴ *Pastelka*. XIX(9).

³⁵ Srov. URBANOVÁ, S. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století*, s. 453–454.

³⁶ *Pastelka*. XIX(3).

kteřé bývají obohaceny krátkou říkankou. Prostor je věnován rovněž námětům k výtvarné tvorbě, tvoření či vyrábění (např. panáček bramboráček, kouzelná šupinka, pavoučí tkani). Náměty jsou doplněny o povídaní, které lze využít jako motivaci při práci s dětmi. Další součástí je hudební činnost, kterou ztvárňuje zpravidla píseň s notami a akordy. Časopisu nechybí ani náměty na pohybové činnosti (např. Ježek, Na sochy, Lentilkovaná, Honzo vstávej). V poslední rubrice jsou tématicky zaměřené hry nebo pohádková vyprávění. Zpracování časopisu je velmi povedené, jeho obsah je velmi přínosný a zároveň zábavný. Ve všech rubrikách převládají slova neutrální (např. kočka, jablko, kachna). Samotný název časopisu je zdrobnělinou, ale v textech se kladně citově zabarvená slova vyskytují zřídka. Užívaná slovní zásoba je pestrá. V rubrice, která je určena především učitelům, vychovatelům či rodičům, používají autoři plurální oslovení („Cvičit s dětmi můžete buď s použitím doporučené hudby, ale i bez ní.“).³⁷ Singulární oslovení se objevuje v rubrice obsahující pracovní listy pro děti (*nejprve si vezmi nůžky, najdi nejkratší trasu, kresli ovály*). V časopise se vyskytuje také oslovení v první osobě čísla množného, především v námětech pro tvoření a vyrábění (*uvážeme mašli, připravíme si karton, tvary vystřihneme*).³⁸ Časopis je určen dívkám i chlapcům předškolního a mladšího školního věku, ale také učitelkám, vychovatelkám nebo rodičům. Časopis naplňuje vzdělávací funkci atraktivní formou, je velmi pestrý a všestranně zaměřený. Stojí 45 Kč (předplatitele pouze 38 Kč).

2.7 Rozmarýnka

Rozmarýnka je nový časopis pro děti, mládež i dospělé. Je vydáván nakladatelstvím Časopisy pro volný čas, s.r.o. a vychází jednou za dva měsíce od roku 2016. Přináší jednoduché nápadité návody pro nejmenší, složitější postupy pro starší děti i tipy pro rodiče na vytváření originálních výrobků pro děti, ať jde o inspiraci do pokojíčků, módní doplňky pro malé slečny, nebo různě praktické vychytávky a podobně. Kromě bohaté nabídky postupů nabízí svým čtenářům také reportáže a rozhovory s inspirujícími osobnostmi tvořícími (nejen) pro děti. Nedílnou součástí časopisu je karton s originálními vystřihovánkami, obrázky k dotvoření a omalovánkami pro děti i dospělé³⁹. Podporuje rozvoj představivosti, tvůrčí schopnosti a manuální zručnost dětí.

---

³⁷ *Pastelka*. XIX(9).

³⁸ *Pastelka*. XIX(3).

³⁹ *Rozmarýnka*. 2017(1).

Rozmarýnka je zkrátka časopis pro celou rodinu, je určen všem menším i větším dětem, rodičům, prarodičům, učitelům, vychovatelům i lektorům.⁴⁰

Na úvodní straně každého vydání časopisu je vytištěný nějaký úkol. Na další stránce je přehledný obsah s čísly stran a popisem činností, které na jednotlivých stránkách čtenář najde. Časopis má zpravidla 39 stran. Barvy i náměty ilustrací odpovídají realitě. Součástí časopisu jsou cvičení na procvičování grafomotoriky (obtahování, dokreslování), prostorového vnímání (bludiště, labyrint) a zrakového vnímání (hledání rozdílů).⁴¹ V jedné z rubrik jsou různé recepty doplněné fotografiemi či barevnými ilustracemi (např. lívanečkový sněhulák, svatomartinské rohlíčky, pampeliškový sirup, melounové smoothie). Některá vydání časopisu jsou doplněna o vystřihovánky na tvrdém papíru. V časopise najdeme také pokusy (např. kouzlo s kostkou ledu). Časopisu nechybí ani omalovánky, které jsou spojené vždy s nějakým úkolem (např. „*Najděte všechna zvířátka, která se v obrázku ukrývají.*“ „*Když spočítáte všechny příklady pod omalovánkou, a podle výsledků ji vybarvíte, dostanete pěkně barevný obrázek.*“).⁴² Největší prostor je věnován různorodým námětům s tvořením a vyráběním (např. tričko s kytíčkami, věšáček z vařeček, lapač snů).⁴³ Náměty jsou doplněny o zajímavé články, říkadla či říkanky, které lze využít jako motivaci před tím, než začneme s dětmi něco tvořit. Časopis je praktický, nápaditý a užitečný při práci s dětmi. Samotný název časopisu je zdvojnásoben, v jeho textech se kladně citově zabarvená slova hojně vyskytují (např. človíček, broučci, včeličky). Avšak převládá neutrální slovní zásoba, která je pestrá. V celém časopise je využíváno plurální oslovení (např. „*Využijte mrazivých dnů, ve kterých je i brzy tma, a vytvořte si ledové světlo do setmělé zimní zahrady.*“).⁴⁴ Singulární oslovení se neobjevuje ani v rubrice obsahující pracovní listy pro děti (*spojte nebo zakroužkujte*). Časopis je určen nejen dívkám a chlapcům předškolního a mladšího školního věku, ale také učitelkám, vychovatelkám, rodičům či prarodičům. Lze jej pořídit za 32,- Kč.⁴⁵

---

⁴⁰ ROZMARÝNA. *Časopis Rozmarýna* [online].

⁴¹ *Rozmarýnka*. 2017(3).

⁴² *Rozmarýnka*. 2017(2).

⁴³ *Rozmarýnka*. 2017(5).

⁴⁴ *Rozmarýnka*. 2017(4).

⁴⁵ *Rozmarýnka*. 2017(6).

2.8 Ámos

Časopis *Ámos* je zaměřený na kreativní tvorbu. Vychází pravidelně od roku 2004 jednou za čtvrt roku. Vydává ho vydavatelství Efkoart, s.r.o. a je určen pro celou rodinu. Děti se z něj mohou naučit rozvíjet své schopnosti, rodiče využít některé výrobky pro originální a praktické zkrášlení svého domova.⁴⁶ Časopis obsahuje spoustu originálních nápadů na výrobu jednoduchých i složitějších výrobků s jejich pracovními postupy od jednoduchých výrobků a dekorací z papíru a lepenky, přes výrobu svíček, figurek a postaviček z nejrůznějších materiálů, až po složitější sádrové či keramické mozaiky. Každý námět je doplněn o seznam věcí, které jsou potřeba k výrobě, podrobný popis pracovního postupu krok za krokem a mnoho ilustračních fotografií.⁴⁷ Časopis rovněž obsahuje zajímavé články a reportáže z umělecké oblasti a něco málo z historie tvorby.⁴⁸

Na úvodní straně každého vydání je předmluva šéfredaktorky. Na další stránce je přehledný obsah s čísly stran a názvem konkrétních výrobků, které jsou obsahem jednotlivých stránek. Časopis má zpravidla 35 stran, z toho 20 stran námětů pro tvoření a vyrábění (např. medvědi z oříšků, obraz z časopisů, podtácky). V některých vydáních jsou mezi náměty pro tvořivou tvorbu také originální recepty (např. cuketové růžičky, čokoládové lanýže). Ke konci časopisu jsou zveřejněné výsledky soutěže spolu s fotografiemi tvorby soutěžících, kteří se v soutěži umístili, nebo je vyhlášena nová soutěž (např. nejlepší origami, tvoření s linorytem, tvoření z balzového dřeva). Soutěže jsou vždy rozděleny na kategorie děti (do 15 let) a dospívající (nad 15 let).⁴⁹ Na poslední stránce časopisu jsou zveřejněny fotografie nápadů samotných čtenářů a informace pro budoucí předplatitele. Barvy i náměty ilustrací odpovídají realitě, ilustrační fotografie jsou přehledné. Časopis je psán spisovnou češtinou, užívaná slovní zásoba je neutrální. Kladně citově zabarvená slova se v časopise nevyskytují. V celém časopise je využíváno oslovení v první osobě čísla množného (např. „*Vezmeme krabici od bot, sundáme víko a pomalujeme ho bílou barvou.*“). Lze jej pořídit za 75,- Kč.⁵⁰ Cena je sice oproti ostatním časopisům poměrně vysoká, ale vzhledem k počtu nápadů je jeho cena přijatelná. Obsah je přínosný, především pro vychovatele či lektory pracující s dětmi

---

⁴⁶ *Amos*. 14(2).

⁴⁷ *Amos*. 13(1).

⁴⁸ TVOŘIVÝ AMOS. *Časopis AMOS* [online].

⁴⁹ *Amos*. 13(3).

⁵⁰ *Amos*. 12(4).

a mládeží. Činnosti jsou ale obtížnější, vhodné spíše pro děti staršího školního věku, nicméně záleží na individuálních schopnostech samotných dětí.

2.9 Mateřídouška

Časopis *Mateřídouška* vychází od roku 1945 dodnes. Tento měsíčník je určen dětem předškolního věku a mladšího školního věku. Vydává ho nakladatelství CN Invest, dceřiná společnost Czech News Center, dříve jej vydávala Mladá fronta a byl založen z aktivity Františka Hrubína.⁵¹ Autorem prvních ilustrací byl J. Lada. Původním záměrem bylo nabídnout dětem kvalitní výběr literárních textů s podnětnými ilustracemi. Tvůrci časopisu od jeho počátku vyzdvihovali literárně-estetické hodnoty spojené se zábavnou funkcí a záměrně se distancovali od funkce didaktické, která by časopis svazovala se školským prostředím. Časopis nebyl určen pro pedagogy jako pomůcka pro naplnění vyučovacích hodin.⁵²

V úvodu časopisu jsou čtenáři přivítáni oslovením „*Ahoj holky a kluci*“, čímž autoři utvrzují čtenáře v tom, že je časopis věnován opravdu dívkám i chlapcům. Na první stránce časopisu je rejstřík kapitol, který usnadňuje orientaci v časopise. I přesto časopis působí poměrně chaoticky. Na jedné dvoustraně jsou otištěny krátké příspěvky z různých oblastí (např. návod pro malování vajíček, vtipy, tipy měsíce, rada měsíce a vědomostní kvíz).⁵³ Časopis obsahuje rubriku, ve které se čtenáři dozvídají o zajímavých akcích, které stojí za to navštívit. Dále obsahuje rubriku Čtení, ve které se čtenář dočte o různých pokusech (např. jak se šíří zvuk), články přinášející tipy na knihy pro děti a mládež, či povídání o nějakém známém filmu či knize. Nechybí ani úkoly na rozvoj myšlení (vědomostní otázky), grafomotoriky (dokreslování obrázků), matematických představ (počítání předmětů, spojování čísel od 1 do 100), zrakového vnímání (skládání slov z písmen), prostorového vnímání (bludiště, labyrinty).⁵⁴ Tyto úkoly na sebe navazují, čtenář má pomocí jejich splnění přijít na něco konkrétního či „dojít“ k určitému cíli. Stránka, na níž jsou umístěny úkoly, je doplněna výstižnou ilustrací. Další rubrika se obsáhle věnuje luštění, křížovkám, doplňovačkám a osmisměrkám. Další součástí je omalovánka, která bývá obtížnější (např. na způsob

---

⁵¹ Srov. URBANOVÁ, S. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století*, s. 452.

⁵² Srov. JANOUŠEK, P. a kol. *Dějiny české literatury*, s. 431.

⁵³ *Mateřídouška*. 70(1).

⁵⁴ *Mateřídouška*. 70(6).

mandaly⁵⁵) oproti omalovánkám například v časopise Sluníčko nebo Méd'a Pusík. Prostor je věnován také receptům (např. Čokoládoví zajíčci, Jarní cupcake). Dále se v časopise nachází rubrika, která obsahuje inspiraci pro tvoření a vyrábění s dětmi. V některých vydáních se objevuje vystřihovánka. Největší část časopisu tvoří články a komiksy. Časopis plní funkci vzdělávací i zábavní. Je napsán spisovným jazykem. Zdrobněliny se v časopise vyskytují v malém rozsahu (např. knedlíčků, pejsek, svetřík). Je zde znatelně více textu. Slovní zásoba je velice bohatá a pestrá, k porozumění textu se předpokládá znalost z různých vzdělávacích oblastí. (např. pravěk, vesmír, mosazný). V textech se objevuje singulární (např. „*Chceš vyhrát?*“) i plurální (např. „*Co vás zajímá a trápí?*“) promluva ke čtenářům. Odborné texty, články a příspěvky jsou uvedeny pouze titulky bez jakéhokoliv oslovení. Časopis je určen předškolnímu a mladšímu školnímu věku, dle mého názoru odpovídá pro svůj obsah a užívání jazyka spíše věku 7–12 let. Cena časopisu je 36 Kč.⁵⁶

2.10 ABC

Časopis *ABC* je určen dětských čtenářům ve věku od osmi do čtrnácti let. Vychází každých čtrnáct dní. Řadí se mezi populárně-naučné časopisy s kvalitním obsahem a grafikou. V současnosti jej vydává nakladatelství Czech News Center⁵⁷, dříve jej vydával Ringier⁵⁸. Mezi pravidelné rubriky patří „*Haló, zde redakce*“, ve které jsou uveřejněny dopisy od čtenářů a reakce na ně. Čtenář se dozví mnoho informací o zvířatech, rostlinách, přírodě a také z oblasti techniky a výpočetní techniky. Časopis informuje a podává krátké zprávy a novinky ze světa. Nabízí velké množství her, křížovek, komiksů, ale také písně, například k táboráku. Obsahuje též různé vystřihovánky od letadel, aut až po hrady a zámky. Rubrika „*Letectví a válka*“ přibližuje čtenářům dějinné bitvy, technologii letectví či poznatky z leteckého inženýrství. Součástí časopisu je burza samotných čtenářů a informace ze života podnikatelů a podnikání. Dále je časopis obohacen povídkou v rozsahu dvou stran. V časopise si přijdou na své i dívky, naleznou v něm například dívčí poradnu či řešení problémů spjaté s jejich dospíváním.⁵⁹

---

⁵⁵ *Mateřídouška*. 71(8).

⁵⁶ *Mateřídouška*. 72(3).

⁵⁷ *ABC*. 62(21).

⁵⁸ *ABC*. 58(20).

⁵⁹ Srov. URBANOVÁ, S. a kol., *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století*, s. 449–450.

Časopis je rozdělen do rubrik, které jsou uvedeny v rejstříku na úvodní stránce časopisu, např. adrenalin, tip na výlet, filmy, knížky, akce, komiksy, plakáty, krutá historie a další.⁶⁰ Čtenáře, především chlapce, si časopis získává aktuálními zprávami, různými reportážemi, komentáři a rozhovory především na témata z oblasti přírodních věd, techniky, mobilních telefonů, automobilů, počítačů a počítačových her. Mimo toho jsou součástí časopisu soutěže, pozvánky a 3D vystřihovánky modelů (např. raketa, závodní auto, autobus, tank), staveb (např. palác, hradní věž, kamenný most, mrakodrap) či živočichů (např. hlemýžď, pravěký ještěř, zubr, krokodýl). Cílem časopisu je čtenáře informovat, poučit a zároveň pobavit. Časopis neobsahuje žádné zdobné prvky, předpokládá, že jeho čtenáři jsou především děti školního věku s určitými odbornými znalostmi. Danému předpokladu odpovídá rovněž slovní zásoba, která je velmi široká (např. externí paměť, aplikace, novověk, Saturn). Často je použita obecná čeština a slang „náctiletých“. Také jsou použity pojmy převzaté z angličtiny a neobvyklá slovní spojení (např. biker, jezdí jako drak). Časopis je určen pro děti ve věku 9–12 let. Cena časopisu činí 45 Kč (v ceně jsou 3D vystřihovánky).⁶¹

---

⁶⁰ ABC. 62(23).

⁶¹ ABC. 62(24).

3 Komparace časopisů a jejich využití pro volnočasové aktivity

Základní rozdělení volnočasových aktivit dle odborné literatury⁶² zahrnuje zájmové, odpočinkové a rekreační činnosti. Zájmové činnosti se dále dělí na esteticko-výchovné, pracovní-technické, společenskovední, přírodovědné, tělovýchovné, sportovní a turistické činnosti.

3.1 Odpočinkové a rekreační činnosti

Odpočinek a rekreace mají velký vliv na život jedince i na jeho hodnotovou orientaci. Děti a mládež se potřebují naučit racionálně odpočívat, což je jeden z nejvýznamnějších úkolů výchovy. Pojmy odpočinek a rekreace se však dají v běžném jazyce jednoduše zaměnit, ačkoli mají jiný charakter i účel.

Odpočinkové činnosti se vyznačují klidem a jsou pohybové i psychicky nenáročné. Nejvýznamnější položkou odpočinku je spánek. Mezi příklady odpočinkových činností patří stolní společenské hry, relaxační cvičení, poslech hudby, návštěvy kulturních akcí odpočinek v přírodě a četba.

Rekreační činnosti jsou naopak plné pohybové aktivity, nejlépe na čerstvém vzduchu. Jsou pohybově náročnější, jelikož vyžadují po jedinci určitou fyzickou aktivitu. Jako rekreační činnosti můžeme jmenovat např. pohybové hry, činnosti spojené s ochranou a tvorbou životního prostředí, sezónní hry a zábavy, lyžování a bruslení, využití dětských hřišť a sportovních areálů, zdravotní a kondiční cvičení.

Při odpočinkové činnosti s dětmi mladšího školního věku ve školní družině, knihovně či nízkoprahovém centru lze využít časopis *Méd'a Pusík*, *Pastelka*, *Mateřídouška*, *Sluníčko*.

Nejvhodnější časopis je *Můj vláček*, jelikož veškerá vydání časopisu obsahují pohádku, která vypráví pokaždé nějaký naučný příběh. Četbu těchto pohádek lze zařadit nejlépe při odpočinkové činnosti ve školní družině, nízkoprahovém centru či knihovně při práci s dětmi mladšího školního věku. Svoji roli mohou tyto pohádky hrát také ve čtenářském zájmovém kroužku pro děti, kdy po četbě bude následovat diskuze na téma právě přečtené pohádky. Dále může děj pohádek sloužit jako námět pro výtvarnou činnost ve školní družině, či nějakém volnočasovém zařízení, viz příloha I.

---

⁶² Srov. PÁVKOVÁ, J. a kol., *Pedagogika volného času*.

3.2 Zájmové činnosti

Zájmové jsou takové aktivity, které jsou cílevědomé a zaměřené na uspokojování a rozvíjení zájmů, schopností a individuálních potřeb jedince. Mají též silný vliv na správnou společenskou orientaci a rozvoj osobnosti. Jako první poddruh jsme v úvodu této kapitoly uvedli společenskovední činnosti. Mezi hlavní sem bezesporu patří společenská výchova, jazykověda, ale také sběratelství, výchova k partnerství nebo k rodičovství. Další jsme si jmenovali pracovní-technické činnosti, které přispívají k osvojení nových poznatků z různých technických směrů a ke zručnosti a činnostnímu rozvoji jedince. Mohou také ovlivnit jedince při výběru budoucího studia nebo povolání. Ráda bych také jmenovala přírodovědné činnosti, které vedou k získávání nových poznatků z oblasti přírodních věd a pomáhají vytvořit kladný vztah k přírodě. Estetickovými výchovnými zájmovými činnostmi formují estetické cítění ke společnosti a k přírodě. Rozvíjí výtvarný, hudební i literární projev jedince. Poslední skupinou jsou činnosti tělovýchovné, sportovní a turistické. Podporují fyzickou zdatnost, soutěživost i psychickou odolnost. Některé druhy sportovních činností se však mohou provozovat jen ve spolupráci se specificky zaměřenými sportovními kluby a organizacemi.

3.2.1 Estetickovými výchovnými zájmovými činnostmi

Pro estetickovými výchovnými zájmovými činnostmi s dětmi mladšího školního věku např. ve školní družině, nízkoprahovém centru či knihovně je vhodný časopis *Méďa Pusík, Dráček, Pastelka* a *Rozmarýnka*.

Nejvhodnější jsou však časopisy *Pastelka* a *Rozmarýnka*. Každé vydání časopisu *Pastelka* obsahuje dětské písničky i s notami. Ty mohou využít vychovatelky ve školní družině či nízkoprahovém středisku při naplňování volného času dětí. Písničky lze využít také na pěveckém zájmovém kroužku, jsou vhodné pro děti předškolního a mladšího školního věku, viz příloha II. Také básničky, říkadla a hádanky jsou součástí každého vydání časopisu. Mohou sloužit vychovatelkám školní družiny či nízkoprahového střediska při procvičování a zdokonalování jazykových dovedností, výslovnost a paměti dětí. Také mohou být užitečné při recitačním zájmovém kroužku, viz příloha III.

Časopis *Rozmarýnka* obsahuje omalovánky, které jsou vždy spojené s nějakým úkolem k procvičení některé z dovedností (např. početní omalovánka). Zařadit je lze při naplňování volného času ve školní družině či v nízkoprahovém zařízení v rámci přípravy na vyučování, viz příloha IV.

3.2.2 Pracovně-technické zájmové činnosti

Pro pracovně-technickou zájmovou činnost je vhodné nejvíce časopisů ze zvoleného výběru. Lze zařadit časopis *Méďa Pusík*, *Dráček*, *Pastelka*, *Mateřídouška*, *ABC*, *Rozmarýnka*, *Ámos*.

Součástí každého vydání časopisu *Méďa Pusík* jsou různé vystřihovánky. Taková činnost může být součástí naplňování volného času ve školní družině, nízkoprahovém centru či středisku volného času. Děti si vystřihovánky vystřihávají a dotvoří tak, jak je vyžadováno. Děti touto aktivitou rozvíjí jemnou motoriku. Je rovněž možné starším dětem nechat již vystřiženou vystřihovanku obkreslit a nechat jim prostor pro dokreslení a dotvoření dle vlastní fantazie, viz příloha V. Časopis nabízí ve všech vydáních jednoduchý recept. Každý z nich je vhodnou inspirací pro zájmové kroužky zaměřené na pečení a vaření, či na vyplnění volného času v nízkoprahovém centru. Tyto činnosti patří mezi sebeobslužné a podporují vedení dětí k samostatnosti. Recepty jsou popsány krok po kroku a doplněny fotografiemi. Děti si mohou recept společně přečíst a jejich výsledný výtvar porovnat s ilustrací, viz příloha VI.

Časopis *Dráček* je pro zajímavé a originální náměty k vyrábění užitečnou inspirací pro tvoření s dětmi, ať už v rámci nějakého zájmového kroužku, který je zaměřený na tvoření a ruční práce, nebo při tvořivé činnosti ve školní družině či nízkoprahovém centru. Náměty odpovídají dětem mladšího školního věku, viz příloha VII.

Časopis *Pastelka* obsahuje různé návody a náměty s jednoduchými výrobky z různých materiálů. Jsou vhodnou inspirací pro lektory zájmových kroužků zaměřených na vyrábění a tvoření určeným dětem mladšího školního věku a méně. Náměty lze využít také ve školní družině či nízkoprahovém středisku při tvořivé činnosti, viz příloha VIII.

Mateřídouška nabízí velice povedené nápady a náměty pro tvořivou činnost s dětmi. Nabádá k použití různých technik a materiálů. Je vhodnou inspirací pro lektory zájmových kroužků zaměřených na tvoření a vyrábění s dětmi a též pro vychovatelky ve školních družinách, školních klubech či pedagogy volného času v nízkoprahových centrech, viz příloha IX.

Součástí každého vydání časopisu *ABC* jsou 3D vystřihovánky modelů, které lze využít v zájmovém kroužku modelářství. Členové kroužku se naučí pracovat s papírem, rozvinou jemnou motoriku, pečlivost a trpělivost. Tyto vystřihovánky lze též zařadit mezi tvořivé činnosti školní družiny či školního klubu, viz příloha X.

Jednoduché a originální recepty, jež jsou součástí časopisu *Rozmarýnka*, lze využít jako inspiraci při kroužku vaření či pečení s dětmi, či při upevňování sebeobslužných činností v nízkoprahovém středisku. Ilustrační fotografie receptů i samotná příprava děti pobaví a zvládnou je zcela samy, viz příloha XI. Pestré nápady pro tvoření z různých materiálů lze využít při zájmovém kroužku zaměřeném na tvoření či kutění. Tyto nápady jistě zaujmou a zvládnou je také děti navštěvující školní družinu či nějaké nízkoprahové středisko. U každého námětu jsou ilustrační fotografie a popis pracovního postupu krok po kroku, viz příloha XII.

Časopis *Ámos* obsahuje různě obtížné nápady pro tvoření z různých druhů materiálů. Jsou výborným pomocníkem pro lektory zájmových kroužků zaměřených na tvoření a kutění. Účastníky tohoto kroužku by měly být děti staršího školního věku či mládež. U každého námětu je popsán pracovní postup a zveřejněny ilustrační fotografie, viz příloha XIII.

3.2.3 Společensko-vědní zájmové činnosti

Z vybraných časopisů je jediným periodikem, které lze využít při společensko-vědní zájmové činnosti, časopis *Sluníčko*. Obsahuje rubriku, která se věnuje zábavní formou procvičování angličtiny. Může sloužit jako inspirace pro lektory zájmového kroužku anglického jazyka pro děti mladšího školního věku či mezi činnosti ve školní družině, které zahrnují přípravu na vyučování, viz příloha XIV.

3.2.4 Přírodovědné zájmové činnosti

Pouze dvě z vybraných periodik lze využít při přírodovědných zájmových činnostech s dětmi, a to *Animáček* a *Rozmarýnka*. *Animáček* obsahuje rubriku, která v každém vydání vypráví o některém z živočichů. Texty jsou psány pro děti atraktivní formou a obsahují různé zajímavosti. Lze je využít ve školní družině, školním klubu, zájmovém kroužku ekologie či zoo kroužku. Další možností využití těchto textů je motivace před nějakou estetickou činností (hudební, výtvarnou, dramatickou), viz příloha XV. Časopis *Rozmarýnka* je obohacen o jednoduché pokusy, které lze zařadit do programu v některém z ekologických či badatelských zájmových kroužků nebo mezi odpolední činnosti ve školní družině či školním klubu. Provedený pokus je nutné dětem vysvětlit, aby pro ně byl přínosem a pochopily, k jaké reakci došlo a proč, viz příloha XVI.

3.2.5 Tělovýchovné zájmové činnosti

Jediným časopisem, který lze využít při tělovýchovné zájmové činnosti, je časopis *Pastelka*. Obsahuje pohybové hry a cvičení. Jejich stručný popis může sloužit vychovatelkám ve školní družině a nízkoprahových střediscích, jelikož mezi činnosti v obou zařízeních patří tělovýchovné aktivity. Dále mohou být tyto příspěvky nápomocné v nějakém tělovýchovném či sportovním kroužku pro děti předškolního či mladšího školního věku, viz příloha XVII.

3.3 Shrnutí

Nejpestřejší nabídku obsahuje časopis *Pastelka*, který je zaměřen na mnoho oblastí volnočasových aktivit. Čtenář v něm nalezne různé návody pro tvořivou činnost, dětské písničky s notami, originální pohybové hry a cvičení.

Pro výtvarně tvořivé činnosti je nejvhodnější volbou časopis *Ámos* či *Rozmarýnka*, oba jsou zaměřené především na výtvarně tvořivou činnost a jsou plné originálních nápadů pro děti a mládež. Časopis *Ámos* obsahuje složitější návody, naopak časopis *Rozmarýnka* jednodušší, vhodnější pro mladší cílovou skupinu. Mimo výtvarně tvořivé činnosti lze v *Rozmarýnce* najít různé pokusy, recepty a omalovánky s úkoly.

Časopis *Můj vláček* lze využívat při odpočinkové či zájmové literární činnosti, jelikož obsahuje v každém vydání pohádkové vyprávění.

Časopis *Sluníčko* jako jediné z vybraných periodik obsahuje rubriku věnující se základům anglického jazyka. Každé vydání obsahuje pracovní list, který lze využít například při zájmovém kroužku anglického jazyka pro děti předškolního či mladšího školního věku. Kromě toho obsahuje pracovní listy, různé články a náměty.

Časopis *Mateřídouška* obsahuje zajímavé náměty pro tvoření s dětmi mladšího školního věku a pracovní listy na rozvoj osobnosti dětí.

Časopis *Dráček* je zaměřen na více oblastí, ale nejvíce na tvořivé činnosti z různorodých materiálů a různých technik. V každém vydání je těchto návodů hned několik.

Pro zájmovou činnost, jejíž cílovou skupinou jsou chlapci, je vhodný časopis *ABC*. Tuto cílovou skupinu zaujme jistě svým obsahem a velmi atraktivní přílohou v podobě 3D vystřihovánek.

Časopis *Animáček* obsahuje v každém vydání rubriku zaměřující se na některého z vybraných živočichů. Lze tyto náměty využít při přírodovědných činnostech či v kroužku ekologie.

Nejvíce periodik je zaměřeno na pracovní-technické činnosti, konkrétně na různé návody pro ruční práci a výtvarné tvoření. Součástí většiny časopisů jsou pracovní listy zaměřené na rozvoj dovedností dětí. Pouze jeden obsahuje hudební a pohybové činnosti, a to *Pastelka*.

4 Průzkumné šetření

4.1 Cíl průzkumného šetření

Cílem průzkumného šetření je získat názory a zkušenosti s dětskými časopisy od vychovatelek ze školních družin. Z průzkumného šetření by mělo vzejít, jaké časopisy vychovatelky využívají při práci s dětmi, jaké typy úkolů v časopise preferují, jaké jim v dětských časopisech chybí, v jakých činnostech vidí jejich využitelnost a podle jakých kritérií je vybírají, zda časopis považují pouze za prostředek zábavy nebo prostředek k edukaci dětí, který časopis považují za nejvhodnější pro děti mladšího školního věku, zda používají náměty z dětských časopisů ve své praxi a jak jsou spokojeni se současnou nabídkou trhu s časopisy pro děti.

4.2 Metoda průzkumného šetření

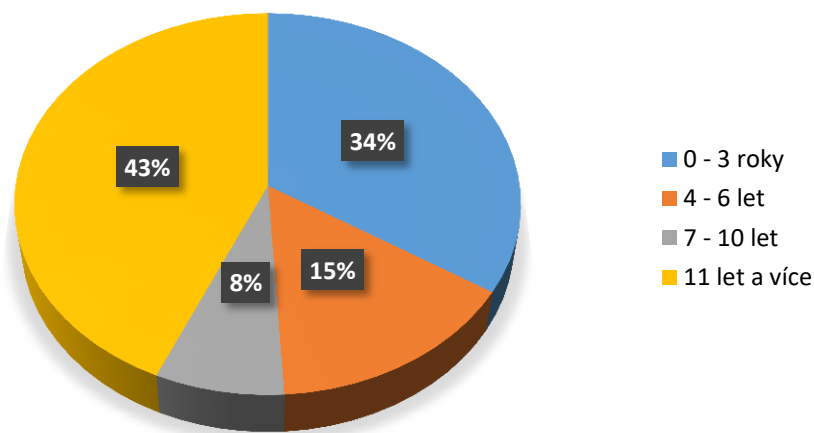
Pro naplnění cíle praktické části práce byla zvolena metoda dotazníkového šetření, na kterou navazuje analýza získaných dat pomocí grafického znázornování. Dotazníková metoda je určena pro hromadné šetření a opatřování statistických dat. Samotný dotazník je vymezován jako soubor přesně formulovaných otázek předkládaných respondentům v písemné formě. Cílem dotazníku je zjistit specifické údaje, názory, postoje nebo mínění respondentů, které výzkumníka zajímají.

Otázky dotazníku mohou být uzavřené (strukturované), což znamená, že je respondentům předkládán vždy určitý počet předem připravených odpovědí. Otevřené (nestrukturované) nenavrhují respondentovi žádné odpovědi, respondent odpověď sám vytváří. Posledními jsou polouzavřené, kdy respondent vybere možnost „jiná odpověď“. Tuto nabídku volí v případě, že mu nevyhovuje žádná z nabízených odpovědí. Dotazník pro respondenty se skládal z 15 otázek, z toho 4 uzavřených, 9 otevřených a 2 polouzavřených otázek, viz příloha XVIII.

4.3 Popis průzkumného šetření

Průzkumné šetření jsem prováděla v Českých Budějovicích. Do výzkumu se zapojily vychovatelky školních družin základních škol. Průzkumného šetření se zúčastnilo celkem 53 respondentů. Distribuováno bylo 90 kusů dotazníku, vrátilo se jich 53, což odpovídá 59 %. Dotazníky byly anonymní. Po zpracování prvních třech otázek v dotazníku jsem získala základní představu o zkoumaném vzorku.

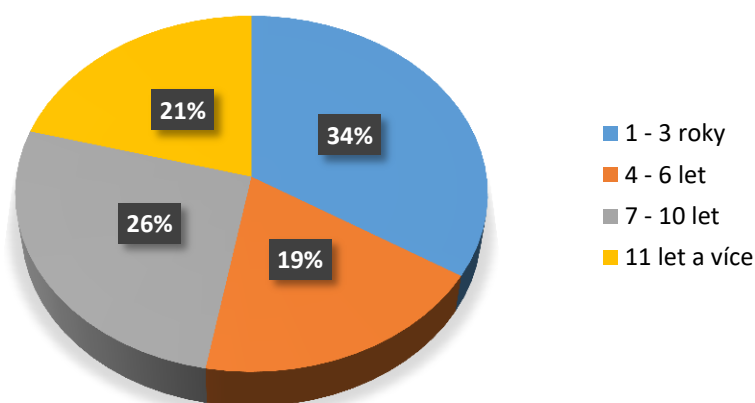
Graf 1: Jak dlouho pracujete ve školství?

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu vyplývá, že většina respondentů pracuje ve školství 11 a více let v zastoupení 43 %, druhé místo získala působnost respondentů ve školství 0–3 roky s 34 %, 4–6 let pracuje ve školství 15 % dotazovaných a kategorie 7–10 let se umístila s 8 % na posledním místě.

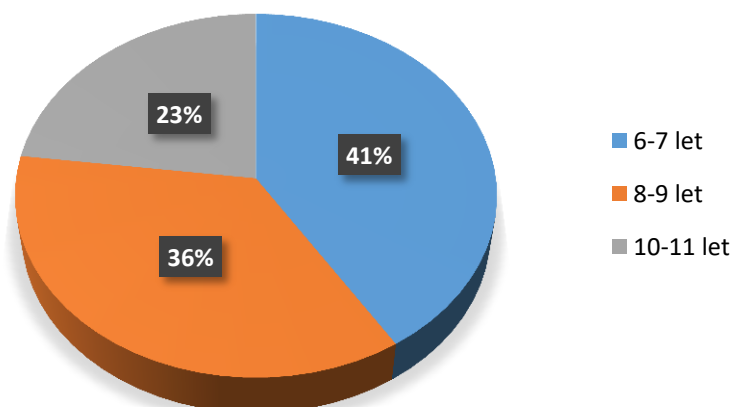
Graf 2: Kolik let působíte ve školní družině na této škole?

Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce vychovatelek, které se zapojily do výzkumu, působí v jednotlivých školních družinách 1–3 roky. Vychovatelek, které jsou 11 let a více v té stejné školní družině, je 27 %. S působením 4–6 let se umístilo 25 % vychovatelek. Nejméně vychovatelek, které se zúčastnily výzkumu, pracují v současné školní družině 7–10 let.

Graf 3: Ve Vašem oddělení jsou děti v jakém věkovém rozmezí?

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je patrné, že nejvíce dotazovaných vychovatelek má ve svém oddělení děti ve věku 6–7 let. Na druhém místě s 36 % jsou děti ve věku 8–9 let. Nejméně vychovatelek má ve své třídě děti ve věku 10–11 let.

4.4 Předpoklady

K naplnění cíle průzkumné části jsem si stanovila tyto předpoklady:

Předpoklad č. 1 – P1: *„Předpokládám, že alespoň 60 % respondentů odebírá předplatné některého z periodik.“*

Předpoklad č. 2 – P2: *„Předpokládám, že mezi tři nejvyužívanější časopisy vychovatelkami ŠD patří: Pastelka, Můj vláček a Dráček.“*

Předpoklad č. 3 – P3: *„Předpokládám, že více než polovina dotazovaných považuje periodika na současném trhu za dostačující.“*

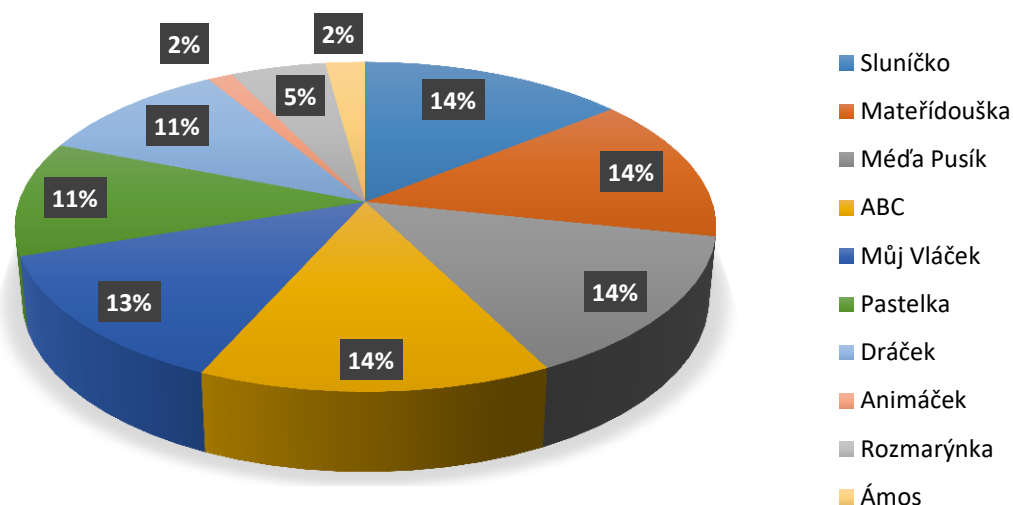
Předpoklad č. 4 – P4: *„Předpokládám, že více než 40 % respondentů využívá periodika pro děti a mládež při své praxi.“*

4.5 Analýza a interpretace dat průzkumného šetření

Výsledky průzkumného šetření jsou graficky znázorněny pomocí výsečového 3D grafu. Všechny grafy znázorňují procentuální zastoupení možných odpovědí, součástí každého grafu je legenda, která popisuje jednotlivé možnosti.

Graf 4: Který z nabídky časopisů pro děti a mládež znáte?

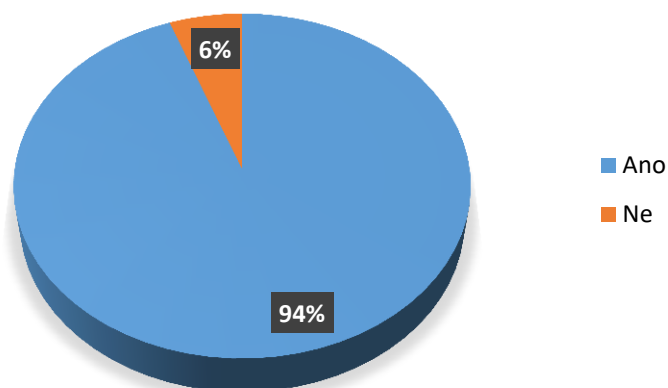

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu vyplývá, že nejznámějšími časopisy jsou *Mateřídouška*, *ABC*, *Méd'a Pusík* a *Sluníčko*. Na druhém místě se s nepatrným rozdílem umístil časopis *Můj vláček*, a to se 13 %. To potvrzuje, že je ve školních družinách rozšířeným periodikem. Třetí místo v zastoupení 11 % získaly časopisy *Pastelka* a *Dráček*. Na čtvrtém místě se umístila *Rozmarýnka* v zastoupení 5 %, na pátém místě s 2 % skončil *Ámos* s *Animáčkem*.

Přední postavení časopisů *Mateřídouška*, *ABC*, *Méd'a Pusík* a *Sluníčko* můžeme připisat primárně jejich dlouholeté tradici a dobré dostupnosti na trhu. Graf potvrzuje, že časopisy *Můj vláček*, *Pastelka* a *Dráček* jsou pro vychovatelky též známými tituly. Naopak od časopisu *Rozmarýnka* se očekávalo, vzhledem k jeho zaměření na tvořivé náměty, že bude mezi respondenty rozšířenějším periodikem. Poslední místo časopisu *Animáček* lze zdůvodnit tím, že se jedná o komerční periodikum. Neočekávalo se, že takto dopadne i časopis *Ámos*, který obsahuje značný počet nápadů pro kreativní tvorbu.

Graf 5: Odebírá školní družina, ve které působíte, předplatné některých časopisů pro děti a mládež?

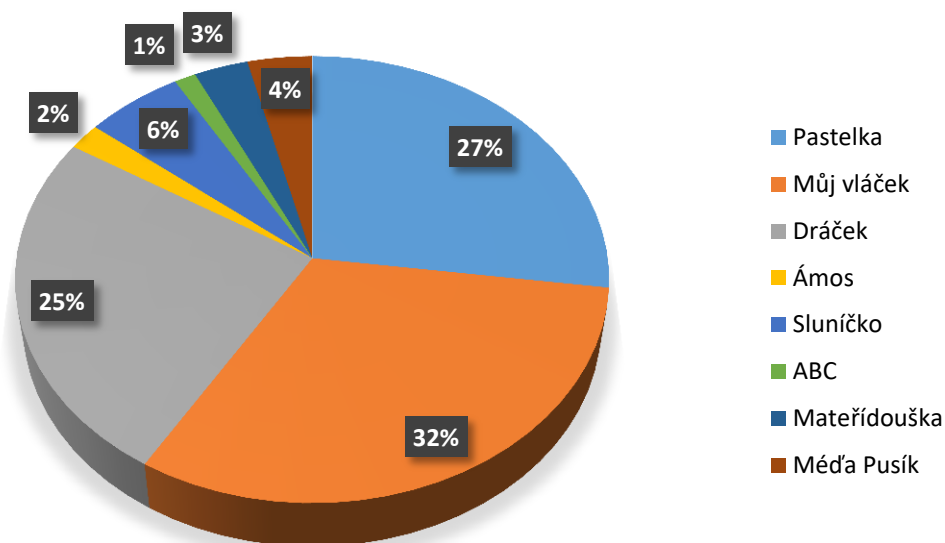

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu lze vyčíst, že převážná většina školních družin odebírá předplatné některého z časopisů pro děti a mládež, a to v zastoupení 94 %. Zbýlých 6 % školních družin žádné předplatné neodebírá. Zastoupení školních družin odebírajících předplatné časopisů je vysoké.

Předpoklad P1 zní: „*Předpokládám, že alespoň 60 % respondentů odebírá předplatné některého z periodik.*“ Z výzkumu vyplývá, že předplatné odebírá 94 % respondentů. ***Stanovený předpoklad P1 je potvrzený.***

Graf 6: Pokud ano, jaké časopisy to jsou?

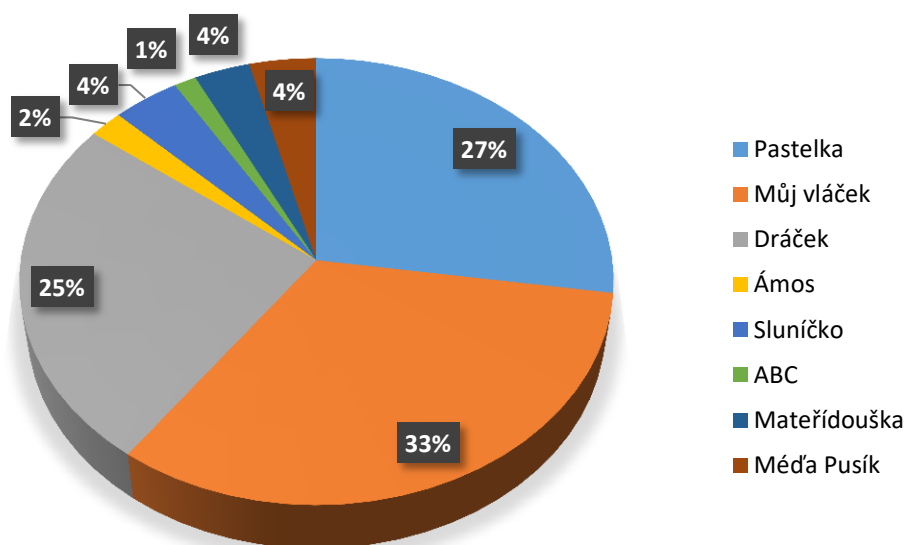

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je patrné, že nejvíce školními družinami odebíraný je časopis *Můj vláček*, v zastoupení 32 %. Druhým nejvíce odebíraným časopisem je *Pastelka* s 27 %. Časopis *Dráček* odebírá 25 % školních družin. S velkým rozdílem se umístil časopis *Sluníčko*, který odebírá 6 % školních družin. Se zastoupením 4 % se umístil časopis *Méd'a Pusík*. O 1 % méně získal časopis *Mateřídouška* a 2 % školních družin odebírá časopis *Ámos*. S nejméně procenty (1 %) se umístil časopis *ABC*.

Přední místo časopisu *Můj vláček* lze přikládat tomu, že je jeho odběr zcela zdarma. S ohledem na kladné ohlasy a výsledky obsahové analýzy periodika *Pastelka* byl jeho vysoký odběr očekáván. Z grafu vyplývá, že časopisy *Sluníčko*, *Méd'a Pusík*, *Mateřídouška* a *Ámos* získaly nejméně hlasů. Příčinu lze přikládat tomu, že časopisy *Sluníčko* a *Méd'a Pusík* jsou určeny dětem předškolního věku, proto budou jejich odběratelé spíše mateřské školy než školní družiny. Časopis *Mateřídouška* je sice určen dětem mladšího školního věku, ale podle výsledků grafu není pro vychovatelky natolik atraktivní. Za důvod nízkého rozšíření časopisu *Ámos* do školních družin lze považovat vyšší cenovou kategorii periodika.

Graf 7: Využíváte při práci s dětmi některý z těchto časopisů, jaký?

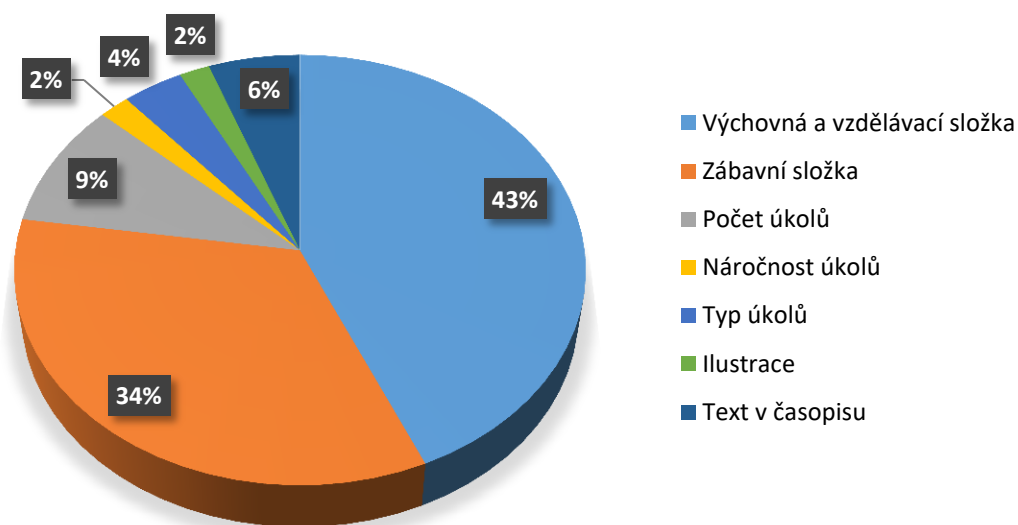
Zdroj: vlastní šetření

Při pohledu na graf je zřejmé, že nejvíce vychovatelkami využívaným časopisem je časopis *Můj vláček*, v zastoupení 33 %. Dále 27 % vychovatelek využívá při práci s dětmi časopis *Pastelka*. Časopis *Dráček* se umístil na třetím místě a využívá ho 25 % vychovatelek. Se značným rozdílem a shodným zastoupením 4 % se umístily časopisy *Mateřídouška*, *Měďa Pusík* a *Sluníčko*. O 2 % méně získal časopis *Ámos* a nejméně vychovatelek využívá při práci s dětmi časopis *ABC*.

Předpoklad P2 zní: „*Předpokládám, že mezi tři nejvyužívanější časopisy vychovatelkami ŠD patří: Pastelka, Můj vláček a Dráček.*“ Z výzkumu vyplývá, že nejvyužívanějšími časopisy jsou právě *Můj vláček, Pastelka* a *Dráček*. **Stanovený předpoklad P2 je potvrzený.**

Předpoklad P4 zní: „*Předpokládám, že více než 40 % respondentů využívá periodika pro děti a mládež při své praxi.*“ Z výzkumu vyplývá, že všichni respondenti odebírající předplatné časopisů (94 %, viz graf 5, str. 34) je rovněž využívá při své praxi. Žádný respondent neodpověděl záporně na otázku: „*Využíváte při práci s dětmi některý z těchto časopisů, jaký?*“ **Stanovený předpoklad P4 je potvrzený.**

Graf 8: Vyberte jeden z faktorů časopisu pro děti a mládež, který je pro Vás nejdůležitější

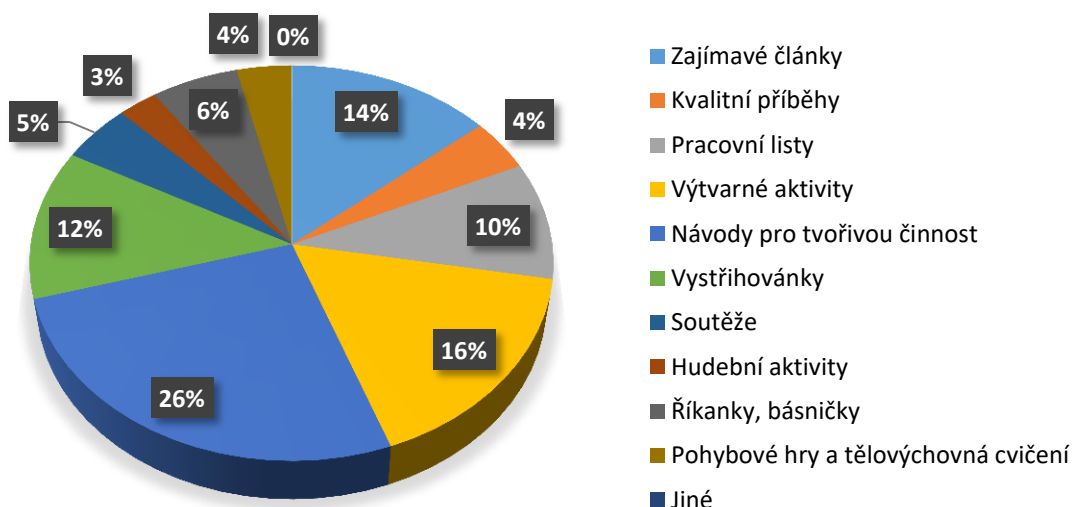

Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce je zastoupena výchovná a vzdělávací složka, přesněji 43 %. Zábavní složku považuje za nejdůležitější faktor časopisu 34 % vychovatelek. Pro 9 % vychovatelek je důležitý počet úkolů v časopise a pro 6 % možnost „text v časopise“. Zastoupení 4 % mají typy úkolů a nejméně vychovatelek (2 %) považuje za nejdůležitější náročnost úkolů a ilustrace v časopisech. Možnost „jiné“ neuvedl žádný z respondentů.

Nejdůležitější z faktorů, které by měl časopis plnit, je pro vychovatelky výchovná a vzdělávací složka. Časopis by měl plnit také zábavní funkci, dle procentuálního zastoupení je tato funkce pro vychovatelky také důležitým faktorem. Zbylá procenta patří faktorům, jako je počet úkolů v časopise, náročnost a typ úkolů, ilustrace či text, který časopis obsahuje. Těmto faktorům, s ohledem na věk a individualitu dětí, které budou s časopisem pracovat, je důležité přikládat rovněž význam.

Graf 9: Jaké typy úkolů v dětském časopisu preferujete? (více možností)

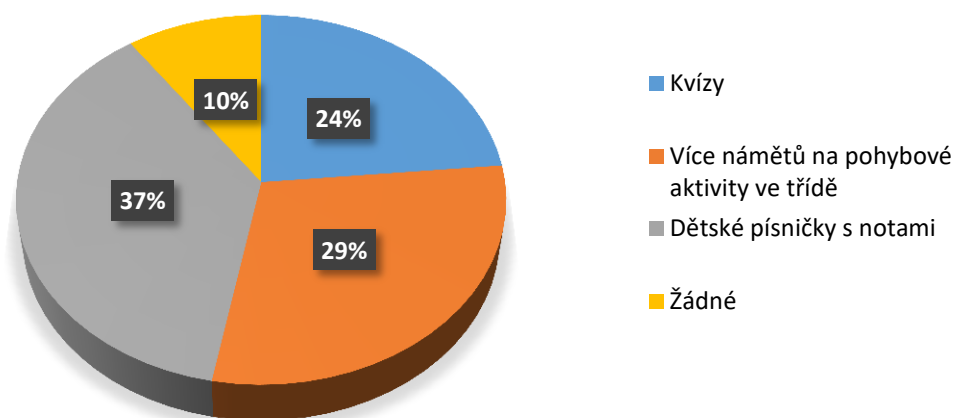

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu lze vyčíst, že největší zastoupení 26 % mají návody pro tvořivou činnost. 16 % vychovatelek preferuje v dětském časopisu výtvarné aktivity. Zajímavé články získaly 14 %. Na čtvrtém místě jsou s 12 % vystřihovánky. Pracovní listy v dětském časopisu upřednostňuje 10 % vychovatelek. Řídky a básničky jsou zastoupeny 6 %. Soutěže skončily s minimálním rozdílem, přesněji s 5 %. Vychovatelek preferujících pohybové hry a tělovýchovná cvičení jsou 4 %. Hudební aktivity mají nejmenší zastoupení (3 %). Možnost „jiné“ nevedl žádný z respondentů.

Z prvních dvou nejpočetnějších možností lze usoudit, že vychovatelky využívají časopisy především při tvořivé a výtvarné činnosti. Na posledních místech skončily pohybové a hudební aktivity z toho důvodu, že jsou v časopisech zastoupeny v malé míře či se v časopisech neobjevují vůbec, tuto skutečnost nám potvrzuje také graf 10.

Graf 10: Jaké typy úkolů Vám v dětských časopisech chybí a proč?

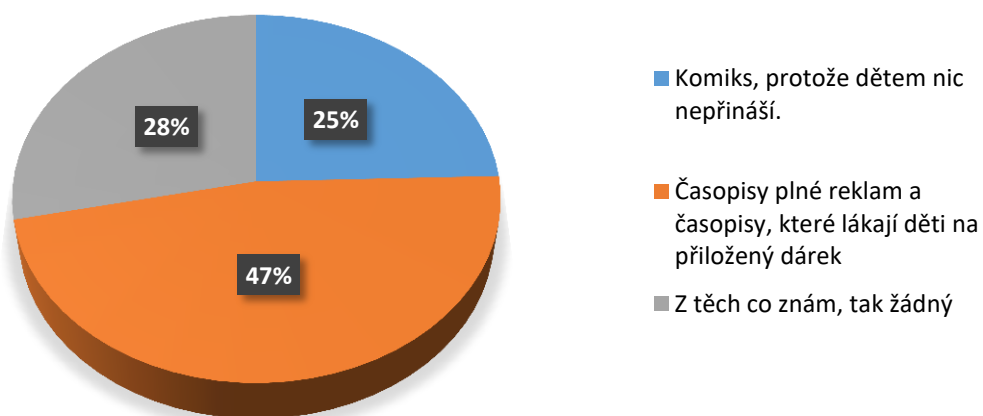

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu vyplývá, že 37 % vychovatelek uvedlo jako nedostatek dětských časopisů dětské písničky s notami. 29 % vychovatelek by ocenilo více námětů na pohybové aktivity ve třídě. Zastoupení 24 % mají kvízy. 10 % vychovatelek v dětských časopisech nic nepostrádá.

Vysoké zastoupení dotazovaných postrádá v časopisech náměty na pohybové a hudební aktivity, což lze opodstatnit tím, že je náplní školních družin činnost esteticko-výchovná a rekreační. Poměrně velká část vychovatelek uvedla, že postrádá v časopisech kvízy. Z toho lze usoudit, že tuto aktivitu při naplňování volného času dětí ve školní družině zařazují.

Graf 11: Jaký druh dětských časopisů Vás odrazuje a proč?

Zdroj: vlastní šetření

Na otázku, jaký druh dětských časopisů Vás odrazuje, odpovědělo 47 % vychovatelek takto: „*Časopisy plné reklam a časopisy, které lákají děti na přiložený dárek.*“ 28 % vychovatelek uvedlo: „*Z těch co znám, tak žádný.*“ 25 % jich odrazují komiksy, protože dětem nic nepřináší.

Z negativních odpovědí bylo zaznamenáno, že komerční časopisy nemají u vychovatelek velký úspěch a také že dávají přednost časopisům se zajímavými články, pohádkami a příběhy před komiksovými časopisy.

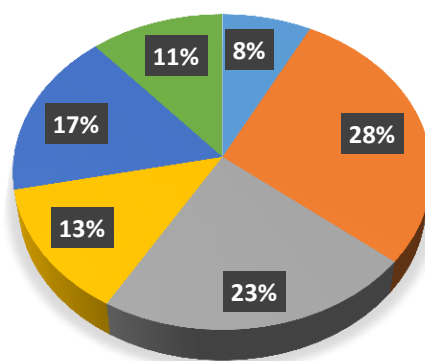
Graf 12: V jaké činnosti vidíte využitelnost dětských časopisů? (více možností)

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu lze vyčíst, že 24 % vychovatelek považuje časopisy nejvíce využitelné při odpočinkové činnosti. 20 % jich vidí využitelnost dětských časopisů při pracovně-technické činnosti. Nepatrně méně, a to 19 %, získala společenskovědní zájmová činnost. 14 % dotazovaných vidí využitelnost dětských časopisů při přírodovědné zájmové činnosti. Pouze 12 % vychovatelek považuje dětské časopisy za využitelné při esteticko-výchovné zájmové činnosti. Ještě méně (6 %) získala rekreační činnost a na posledním místě s 5 % je činnost tělovýchovná. Proč právě v těchto činnostech nám doplní výsledky graf 13.

Graf 13: Proč vidíte jejich využitelnost zrovna v těchto činnostech?

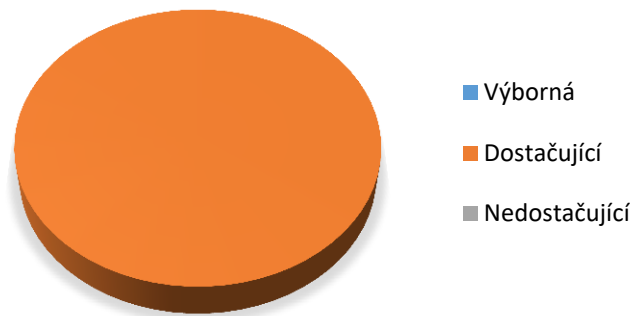

- Protože obsahují pohybové hry
- Protože je lze využít pro samostatné čtení během odpočinkové činnosti
- Protože obsahují výtvarné aktivity a náměty k tvoření
- Protože z nich čerpáme náměty pro přípravu na vyučování
- Protože z nich čteme pohádky
- Využíváme je pro osvojování si básniček a říkadel

Zdroj: vlastní šetření

Cílem této otázky bylo zjistit, proč vidí vychovatelky využitelnost časopisů pro děti a mládež ve výše uvedených činnostech (viz graf 12). 28 % je toho názoru že „je lze využít pro samostatné čtení během odpočinkové činnosti“. 23 % vychovatelek uvedlo: „Protože obsahují výtvarné aktivity a náměty k tvoření.“ 17 % dotazovaných se ztotožňuje s odpovědí: „Protože z nich čteme pohádky.“ 13 % vychovatelek odpovědělo takto: „Protože z nich čerpáme náměty pro přípravu na vyučování.“ Pro 11 % vychovatelek jsou časopisy nápomocné při osvojování a učení dětí nových básniček a říkadel. Nejméně vychovatelek (8 %) se shoduje s názorem: „Protože obsahují pohybové hry.“

Graf 14: Jaká je podle Vás kvalita dětských časopisů na trhu?

Zdroj: vlastní šetření

V tomto případě je evidentní, že pro všechny dotazované respondenty je nabídka časopisů na trhu dostačující. Žádný z dotazovaných respondentů nevedl jinou možnost.

Předpoklad P3 zní: *„Předpokládám, že více než polovina dotazovaných považuje periodika na současném trhu za dostačující.“* Z výzkumu vyplývá, že kvalitu dětských časopisů na trhu považuje 100 % respondentů za dostačující. ***Stanovený předpoklad P3 je potvrzený.***

5 Závěr

Bakalářská práce nazvaná *Využití časopisů pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách* obsahuje teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části práce bylo podat přehled možných využití vybraných časopiseckých titulů při volnočasových aktivitách, praktická část práce se zabývá využíváním časopiseckých titulů pro děti a mládež ve školních družinách v Č. Budějovicích.

V teoretické části bylo vymezeno pojetí časopisu jako média a čtenáři byli seznámeni se současnou nabídkou časopisů pro děti a mládež na trhu. V další části byl zaznamenán do tabulky přehled vybraných časopisů k obsahové analýze. Následoval popis a analýza zvolených časopiseckých titulů. Analyzovány byly časopisy *Méd'a Pusík*, *Sluníčko*, *Můj vláček*, *Animáček*, *Dráček*, *Pastelka*, *Rozmarýnka*, *Ámos*, *Mateřídouška* a *ABC*. Bylo zjištěno, že všechny časopisy, které prošly analýzou, lze využít jako prostředek při volnočasových činnostech. Nejvíce se v časopiseckých titulech objevují náměty pro ruční práce a výtvarné tvoření. Součástí většiny časopisů jsou pracovní listy zaměřené na rozvoj dovedností dětí, pohádkové příběhy a zajímavé články. Časopis *Pastelka* nabízí ze všech vybraných periodik nejpestřejší nabídku, jelikož je zaměřen na mnoho oblastí volnočasových aktivit a jako jediné periodikum obsahuje hudební a pohybové činnosti. V další kapitole teoretické části proběhla komparace jednotlivých časopiseckých titulů. Dále byl podán přehled možných využití periodik při volnočasových činnostech a byl doplněn o obrazové přílohy s ukázkou vybraných příspěvků z daného periodika. Časopisy mohou být nápomocné především při čerpání námětů pro pracovní-technické činnosti, na něž jsou nejvíce zaměřeny časopisy *Rozmarýnka* a *Ámos*. Využít časopisy lze také při odpočinkové činnosti, jelikož obsahují zpravidla zajímavé příběhy a pohádky; např. časopis *Můj vláček* obsahuje krátkou pohádku v každém vydání. Časopisy jsou vhodné také jako pomůcka pro přípravu na vyučování, jelikož časopisy *Mateřídouška*, *Pastelka*, *Dráček*, *Animáček*, *Sluníčko*, *Méd'a Pusík* a *Rozmarýnka* obsahují pracovní listy k procvičování jednotlivých oblastí. Časopis *Sluníčko* je jediným periodikem obsahujícím rubriku zabývající se zábavnou formou základům anglického jazyka. *ABC* je jediným časopisem zaměřujícím se svým obsahem především na cílovou skupinu chlapců. Je atraktivní nejen pro své přílohy v podobě 3D vystřihovánek. Časopis *Animáček* obsahuje v každém vydání zajímavé přírodovědné texty. S dětmi lze podle časopisů *Méd'a Pusík*,

Rozmarýnka, Ámos a *Mateřidouška* připravovat jednoduchá jídla, jelikož obsahují rubriku s recepty.

Praktická část byla zaměřena na výzkum, který proběhl dotazníkovým šetřením mezi vychovatelkami školních družin v Českých Budějovicích. Průzkumného šetření se zúčastnilo celkem 53 respondentů. Distribuováno bylo 90 kusů dotazníků, vrátilo se jich 53, což odpovídá 59 %. Z výsledků dotazníkového šetření plyne, že míra využívání časopiseckých titulů ve školních družinách je vysoká. Předplatné časopisů odebírá 94 % respondentů. Všichni odebírající rovněž časopisy využívají při své praxi. Nejznámějšími časopisy jsou *Sluníčko*, *Mateřidouška*, *Méďa Pusík* a *ABC*. Vychovatelky při své práci s dětmi však nejvíce využívají časopisy *Můj vláček*, *Pastelka* a *Dráček*. Z výsledků šetření lze usoudit, že časopisy *Můj vláček*, *Pastelka* a *Dráček* považuje velká část dotazovaných vychovatelek školních družin za kvalitní a efektivní při svém pedagogickém působení. Potvrdily se tím moje předpoklady o tom, že jsou tato periodika obsahově pestrá a nejvíce vhodná jako inspirace pro volnočasové činnosti nejen ve školní družině. Za nejdůležitější faktor pro výběr časopisu respondenti považují výchovně-vzdělávací složku. Vychovatelky školních družin z periodik čerpají především náměty pro pracovní-technickou a odpočinkovou činnost. Nejvíce respondenty odrazují časopisy, které jsou plné reklam. Dále se vychovatelky shodují na nedostatečném množství časopisů pro děti a mládež obsahujících hudební a pohybové činnosti. I přesto je kvalita dětských periodik na trhu pro všechny dotazované vychovatelky dostačující. Výsledky výzkumu potvrdily veškeré mé stanovené předpoklady.

Přínosem bakalářské práce jsou získané informace, nápady a podněty. Věřím, že budou užitečné i dalším osobám, které plánují využívat časopisy pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách.

6 Seznam použitých pramenů a literatury

ODBORNÁ LITERATURA

ČEŇKOVÁ, Jana, Naděžda SIEGLOVÁ a Kateřina DEJMALOVÁ. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-736-7095-X.

ČERNÁ, Olga. *Čtení není žádná nuda: náměty k rozvíjení čtenářské gramotnosti a radosti ze čtení*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0720-7.

DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů 1945-2000*. Brno: Host, 2002. ISBN 80-729-4041-4.

JANOŠEK, Blahoslav a kol. *Dějiny české literatury 1945-1989*. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1527-3.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4.

KÁDNEROVÁ, Božena. *Metodika literární výchovy v mateřské škole: Učebnice pro 2. a 3. roč. stř. pedagog. škol a pro 1. roč. studia absolventů gymnázia na stř. pedagog. školách*. Praha: SPN, 1982. Učebnice pro střední školy.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002. ISBN 80-727-7108-6.

PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-717-8711-6.

ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850-1989)*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2478-5.

URBANOVÁ, Svatava. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století: (reflexe české tvorby a recepce)*. V Olomouci: Votobia, 2004. ISBN 80-722-0185-9.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

ARTAMA. *Tvořivá dramatika: 3/2011* [online]. Praha: Nipos, 2011, XXII(64) [cit. 2018-3-11]. ISSN 1211-8001. Dostupné z: https://www.drama.cz/periodika/td_archiv/td2011-3.pdf

ARTAMA. *Tvořivá Dramatika: 1/2013* [online]. Praha: Nipos, 2013, XXIV(68) [cit. 2018-3-11]. ISSN 1211-8001. Dostupné z: https://www.drama.cz/periodika/td_archiv/td2013-1.pdf

ČESKÉ DRÁHY. *Můj vláček* [online]. Praha, © 2008 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.ceskedrahy.cz/tiskove-centrum/magaziny-a-periodika/muj-vlacek/-28697/>

DRÁČEK. *Představení časopisu Dráček* [online]. Praha [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <https://casopis-dracek.cz/o-nas/>

PERIODIK. *Časopis Animáček: zábavné čtení pro děti od 3 do 7 let* [online]. Praha [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=100993>

ROZMARÝNA. Časopis Rozmarýna [online]. Praha [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <http://www.casopis-rozmaryna.cz/index.php?rid=novinka&nid=162>

SEND. *Časopisy pro děti a mládež* [online]. Praha, © 2014 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://send.cz/casopisy-tema/12/casopisy-pro-deti-a-mladez>

TVOŘIVÝ AMOS. *Časopis AMOS: rodinné a školní tvoření nejen s dětmi* [online]. Blansko [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <http://www.tvorivyamos.cz/casopis-amos>

PERIODIKA PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ABC: časopis generace 21. století. Praha: Ringier Axel Springer, 2013, 58(20). ISSN 0322-9580.

ABC: časopis generace 21. století. Praha: Czech News Center, 2017, 62(21). ISSN 0322-9580.

ABC: časopis generace 21. století. Praha: Czech News Center, 2017, 62(23). ISSN 0322-9580.

ABC: časopis generace 21. století. Praha: Czech News Center, 2017, 62(24). ISSN 0322-9580.

Amos. Praha: Efkoart, 2015, 12(4). ISSN 805-9236.

Amos. Praha: Efkoart, 2016, 13(1). ISSN 805-9236.

Amos. Praha: Efkoart, 2016, 13(3). ISSN 805-9236.

Amos. Praha: Efkoart, 2017, 14(2). ISSN 805-9236.

Animáček: zábavné čtení pro děti od 3 do 7 let. Praha: Egmont, 2015, 2015(8). ISSN 1805-4730. TV Barrandov.

Dráček: časopis pro předškoláky i školáčky. Praha: Periodik, 2015, 2015(7). ISSN 1805-8515.

Dráček: časopis pro předškoláky i školáčky. Praha: Periodik, 2016, 2016(7-8). ISSN 1805-8515.

Mateřídouška: pro děti od 7 let. Praha: Mladá fronta, 2014, 70(1). ISSN 0025-5440.

Mateřídouška: pro děti od 7 let. Praha: Mladá fronta, 2014, 70(6). ISSN 0025-5440.

Mateřídouška: pro děti od 7 let. Praha: Mladá fronta, 2015, 71(8). ISSN 0025-5440.

Mateřídouška: pro děti od 7 let. Praha: CN Invest, 2016, 72(3). ISSN 0025-5440.

Méd'a Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2012, 2012(6). ISSN 1210-8030.

Méd'a Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2017, 2017(4). ISSN 1210-8030.

Méd'a Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2017, 2017(7). ISSN 1210-8030.

Můj vláček. Praha: Propolis, 2017, 10(3). ISSN 1802-937X. České dráhy.

Můj vláček. Praha: Propolis, 2017, 10(4). ISSN 1802-937X. České dráhy.

Můj vláček. Praha: Propolis, 2017, 10(10). ISSN 1802-937. České dráhy.

Můj vláček. Praha: Propolis, 2017, 10(11). ISSN 1802-937X. České dráhy.

Pastelka. Praha: YASHICA, 2017, XIX(9).

Pastelka. Praha: YASHICA, 2018, XIX(3).

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(1). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(2). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(3). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(4). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(5). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Rozmarýnka. Praha: Časopisy pro volný čas, 2017, 2017(6). Registrační číslo: MK ČR E 20999.

Sluníčko. Praha: Mladá fronta, 2015, 48(1). ISSN 0231-7222.

Sluníčko. Praha: Mladá fronta, 2015, 48(5). ISSN 0231-7222.

Sluníčko. Praha: Mladá fronta, 2015, 48(7). ISSN 0231-7222.

Sluníčko. Praha: CN Invest, 2017, 50(6). ISSN 0231-7222.

7 Seznam příloh

- Příloha I. Pohádka z časopisu Můj Vláček
- Příloha II. Dětské písničky z časopisu Pastelka
- Příloha III. Básničky, říkadla a hádanky z časopisu Pastelka
- Příloha IV. Omalovánky z časopisu Rozmarýnka
- Příloha V. Vystřihovánka z časopisu Měďa Pusík
- Příloha VI. Recepty z časopisu Měďa Pusík
- Příloha VII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Dráček
- Příloha VIII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Pastelka
- Příloha IX. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Mateřídouška
- Příloha X. Vystřihovánky z časopisu ABC
- Příloha XI. Recepty z časopisu Rozmarýnka
- Příloha XII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Rozmarýnka
- Příloha XIII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Ámos
- Příloha XIV. Pracovní list angličtiny z časopisu Sluníčko
- Příloha XV. Naučný článek z časopisu Animáček
- Příloha XVI. Pokusy z časopisu Rozmarýnka
- Příloha XVII. Pohybové hry z časopisu Pastelka
- Příloha XVIII. Dotazník

Příloha I. Pohádka z časopisu Můj Vláček

Elfíkovy pohádky

O zvědavé včelce

Včelka Hanka byla už od vylíhnutí náramně zvědavá.
„Proč se jmenuji Medonosná? Je pravda, že jsem nejdrív byla vajíčkem, pak larvou, předkuklou, kuklou a pak teprve hezkou včelkou s křídly? A když jsem dělnice, musím se naučit všechny práce, jako je sbírat pyl a nektar, vyrábět med, stavět plástve, hlídat úl, uklízet ho a větrat? Proč mám žihadlo s háčkem? A kdybych někoho bodla, opravdu by se žihadlo vytrhlo a já bych umřela?“

„Bzz, bzzz, dobrý med, dobrý let,“ zdraví se navzájem tety dělnice, „nezdržuj nás, Hanko, máme moc práce, jsme plně jako včely, protože jsme včely. Už zitra s námi také poletíš, všechno tě naučíme. Bzz, bzzz, bzz.“

Hanka stojí na samém kraji vchodu do úlu. Páprsky ranního slunce hladí její vínká křídélka a ve chvíli je osuší. Hanka je tolik zvědavá, jak vypadá svět. Ani ji nenapadne čekat až do zítřka. Jakmile se tety dělnice rozběhnou a rozletí se své úkoly, Hanka se odrazí, zamává křídélky – a vydává se na první průzkumný let. Letí, letí, vzduch je silný a voňavý, svět je plný barev, zvuků a tajemství.

Křídla už jí bolí, přistává na hnědém kulatém letišti obklopeném žlutými světly. Prochází se mezi pohárky naplněnými sladkou šťávou a brčkem srká lahodný nápoj... Libor čeká před nádražím na svého taťku, taťka strojvedoucího a nudí se. Z malá zahrádky se k němu naklání slunečnice a na ní se motá včelka. Najednou zafouká vítr a včelka se řítí k zemi. Upadla na chodník, oči zavřené, křídla zchromlá, skoro nedýchá.

„Trošku ses opila, víd, hloupá. Vezmu tě s sebou, tady by tě někdo mohl zaslápnout.“ Libor vytahuje z kalhot kapsník a vytvaruje ho do podoby hnízdečka a včelku opatrně přesune. Hance se motá hlava ze silného nektaru a myslí jen na jediné – jestli se večer nedostane do úlu včas, tety dělnice vchod uzavrou a ona sama venku zmrzne. Hanka se probírá. Nad sebou vidí dvě ohromné oči barvy nebe. Libor se culí.

„Už je ti lépe, mrňousi?“
Hanka přemýšlí, jestli má tasit svoje žihadlo, ale pak si to rozmyslí. Je tak maličká, obr by určitě její žihadlo ani necítil. Svět je tak krásný, umírat se jí nechce. Bojí se, bojí, oči zavírá hrůzou.

„Co to tam máš, Libore?“ ozve se hluboký hlas.
„Zbloudilou včelku, tati. Našel jsem ji na zahrádce u nádraží, motala se na slunečnici a pak spadla na chodník. Je to nějaké včelí mimino, sotva létá. Řekl bych, že patří do našeho úlu, bydlíme přece hned vedle nádraží.“
„Víš co, Libore? Polož ten kapsník s včelkou tady do víka ešusu. Až si prohlédneš moji kabínu, vezmeme včelku do našeho úlu. Včelky se znají, buď jí přivítají, nebo vyženou. Ale aspoň jí dáme šanci.“

Hanka poslouchá, ani nedutá. Pochopila, že obří nemají ani křídla, ba ani malá křídélka, proto chodí buď pěšky, nebo je vozí různé stroje. Teď jsou v kabíně nějaké lolo – kokolo... strašně složité věci, kterou velký obr ovládá. Stroj táhne nějaké vozy a v nich přepravuje další obry. Ten menší obr ještě řídit nesmí a musí se všechno naučit. Větší obr ukazuje, jak se stroj ovládá, jsou to samá divná slova, jízdni páka, ovladač, přepínač, vypínač, brzdic, tlačítka, klávesnice, radiostanice,

Elfíkovy pohádky

O zdravotnické brašně

„Paní, sedíte mi na hlavě! Držte se ode mne dál, ať mě neumazete, já jsem sterilní Obvaz.“

„Postrkování a dohadování nebere konce. Brašna se kůže ze strany na stranu, teď se zevnitř opírá o dvířka skříňky – buch a prask. Dvířka povolila a brašna vypadla na podlahu.“

„Auvajs, mám naražené záda.“
„Já budu mít tělo samou modřinu.“
V brašně se něco převaluje. Po chvíli zpod víka opatrně pomalíčku vylézá bílá housenka. Ba ne, to je gumový prst. Ukazováček. Hned, to je ním leze prostředníček a palec. Otáčejí se užá věrem – a klap. Z otevřené brašny se na denní světlo souká celá gumová Ru-kavice. Nejdříve pravá a pak levá. Rozhlédnou se a pak třikrát mlaskavě tlesknou. Na daný povel se v otvoru brašny nejprve objevují zahnuté Nůžky, hned se stávají na zaoblené hroty a pečlivě si otráží svůj nerezový kabát. Za nimi kráčí textilní Šátek, vystrkuje do dálky svoje tři cipy. Teď se vykutálela civka Náplasti nástřední Obvazem s polštářky, pružným Obinadlem a plástovou Rouškou. Ostatní obvazy, obinadla a náplasti se seřadily do šiku, pochodují a zpívají si o bubeníčkovi, který tluče na buben.

Pozor, teď se z brašny dere ven nějaký svítící mimozemšťan! Všichni jsou oslepení a jen mžourají:
„Konec světa!“
„Nejdřív chytil Slunce a teď se vrhne na nás. Zachraňte se!“

hle se ozve tenký hlásek z brašny.
Standa se shýbá, mátlá velkou rukama v brašně a nahmatně zabalený měkký balíček.

„Já jsem prosím sterilní Obvaz. Spal jsem, pak přišel obrovský náraz a já se bouchnu do hlavy, až jsem viděl samé hvězdičky. Asi jsem omdlel, promiňte.“
„Jaképak promiňte?“ zasmál se Standa. „Ty jediný jsi zůstal čistý a neposkvrzený. Víd, že mi pomůžeš obvázat Honzíkovu ruku?“ Nečekal na odpověď a pospíchal s Obvazem zpátky za chlapcem.

Ostatní věci z lékárnicky jen zahlédly, jak se Obvaz šťastně usmívá. Styděly se. Mohly být Honzíkovi užitečné a takhle všechno pokazily. Vtom do kupě nahlédlo oknem zvědavé Slunce, přilákané blýskavou Fólií. Písklo na prsty a pak šlo všechno jak po drátku. Vítr rozmatával uzly. Duha přispěla mydlovými bublinami. Mrak se slal dešť a k tomu Kroupy místo kartáče. Už je vypráno. Slunce suší a dezinfikuje. Vítr vymetává a balí. Jestli včelky rychle natírají náplasti medovým lepidlem a pomáhají srovnat věci zpátky do brašny. Hotovali Právě včas. Standa otvírá dveře kupě – a musí se štipnout, jestli se mu to nezdá. Na kouzla nevěří. Ale záznaky, ty se přece jen asi dějí. Kodapak vi...

„Stojte přece, vždyť patřím k vám, do lékárnicky. Rikají mi Fólie izotermická a ta moje blýskavá vrstva umí udržet teplo. Hned se poskládám lešskou stranou dovnitř, ani o mně nebudete vědět.“
„Fuji, ty jsi nás ale vytekala.“
Všichni si posedali do kruhu, zvědavě se navzájem prohlíželi a povídali si, kdo k čemu slouží. Když je to přestalo bavit, začali si hrát. Hráli si na doktora, na schovávanou a na honěnou, až se obinadla a obvazy do sebe zapletly snad na dvacet uzlů. Náplasti se přilepily k Nůžkám, ty se leklý a bolestivě strhly Roušku do ouška. Rukavice se nemohly dopočítat svých prstů, jednou jim vyšlo devět, pak dokonce dvanáct, pletly to z lize narub a zase naopak.

Vtom se dvěfe kupě rozrazily a dovnitř rázně vkročily dvě železničářské boty.
„Hrom do cepice, jako že se Standa jmenuje, co je to tady za spoušť? Ve vedlejším vagonu se malý Honzík pofezal o láhev a teď mu krev. Běžím sem pro lékárníčku – a místo ní se tady na zemi váli chumel nepotřebných špinavých věcí jak teď mám Honzíkovi pomoci?“
„Průvodčí bezradně kroutí hlavou.
„Prosím, prosím, ještě jsem tady já,“ ná-

Příloha II. Dětské písničky z časopisu Pastelka

PÍSENIČKA: PRVNÍ JARNÍ DEN

PRVNÍ JARNÍ DEN
Eva HURDOVÁ

Dnes je prv-ní jar-ní den, po-jď-te dě-ti, po-jď-te ven, za-ča-la růst trá-va svě-ží,
po kte-ré se dob-re bě-ží. Dnes je prv-ní jar-ní den, po-jď-te dě-ti, po-jď-te ven.

Z.
Dnes je první jarní den,
pojdte děti, pojdte ven.
Na hřišti si na sluníčku
zahrajeme na honičku.
Dnes je první jarní den,
pojdte děti, pojdte ven.

Při písničce si můžeme ve dvojicích zatancit mazurku.
Pak se můžeme pustit a některou z honiček si zahrát.

MOTÝLÍ LET

Děti mohou znázornit poletování motýlů a vyrobit si k tomu třeba motýlí křídla. Vytvoříme je na příklad ze starých vyřazených záclon. Obdélníky ze záclony připevníme k dětským pažím s pomocí dvou poutek, ušíťých z prádlové gumy. Jsou našité k delší straně. Větší poutko navlékneme na dětskou paži k rameni, kratší poutko k zápěstí.

Poletování motýlů můžeme doprovodit hrou na zvonkohru, ze které vyjímeme kameny F, H. Zbývají kameny C, D, E, G, A... (pentatonika).
Když budou hrát dvě takto upravené zvonkohry současně, nezní to falešně.

K poletování motýlků také můžeme využít písničky o motýlech od Pavla Jurkoviče, které najdeme na CD u kompletů: Hrajeme a zpíváme si s pohádkou (Rotag), Hrajeme si ve školce (Portál), Pohádky z rozkvetlé louky a stříbrné tůňky (Rotag).

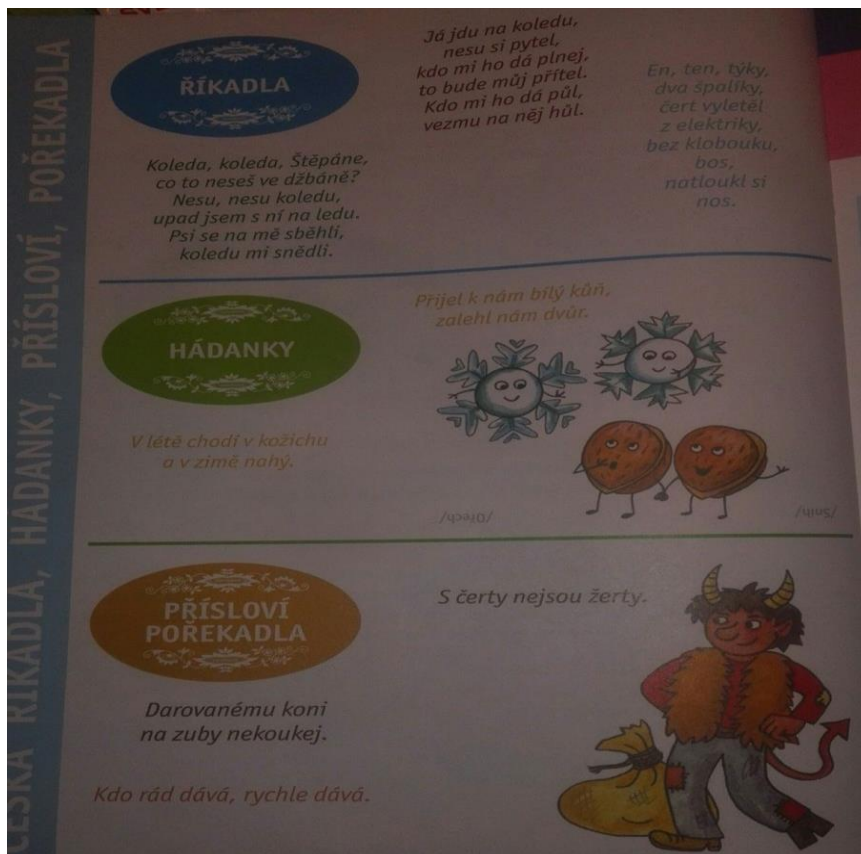
PÍSENIČKA: JETELÍČKU NÁŠ

JETELÍČKU NÁŠ
Lidová

Je-te-lič-ku náš, pě-k-nou vá-ni náš. Na tom na-šem po-tí, všech-no se to dro-tí, ty se ze-le-náš.

POJĎ SI ZAZPÍVAT...

Příloha III. Básničky, říkadla a hádanky z časopisu Pastelka

Příloha IV. Omalovánky z časopisu Rozmarýnka

KARTON - kouzlení (nejen) s pastelkami!

POČETNÍ OMALOVÁNKA

Když správně spočítáte příklady před omalovánkou a podle výsledků ji vybarvíte, dostanete pěkné barevný obrázek dinosaura. Pokud si ho okamžitě nevybarvíte, můžete jej později (treba jen kulatou část), k dalšímu využití.

$3 - 2 =$		$1 + 1 =$		$5 - 2 =$	
$1 + 3 =$		$10 - 5 =$		$2 + 4 =$	
				$2 + 5 =$	

vzkaz pro dospělé
Menším dětem příklady spočítejte a dopište čísla, aby mohly vybarvovat samy – mohou hledat stejnou podobu čísla.

OMALOVÁNKA S HLEDAČKOU

Najděte všechny zviřátko a hmyzáček kteří se v obrázku ukrývají. Kolik jich objevili? Obrázek pak můžete společně vybarvit.

Řešení najdete na straně 38.

ROZMARÝNKA

Příloha V. Vystřihovánka z časopisu Měď a Pusík

Příloha VI. Recepty z časopisu Méd'a Pusík

Pečená jablka se skořicí

Potřebuješ:

- 4 větší jablka
- 8 lžic ovesných vloček
- 1 lžici mleté skořice
- 4 lžice nasekaných lískových ořechů
- 100 g Nutelly
- 4 lžice medu

Tahle sladká svačinka tě zahřeje a osladí ti život.

Jak na to?

- 1 Jablka umyj, rozkroj je napůl a vykroj z nich jádřince.
- 2 Vločky, ořšky, Nutellu, med a skořici rozmixuj. Směsí pomocí lžice naplň vykrájená jablíčka a naskládej je na plech vyložený pevicím papírem. Řekni někomu dospělému, ať ti pomůže.
- 3 Jablíčka se pečou asi deset minut v troubě vyhřáté na 190 °C.
- 4 Když jsou hotová, jsou navrch křupavá, ale vevnitř krásně měkká. Sněž je ještě teplá!

Máslové ovesné sušenky

Co potřebujeme:

Suroviny:

Na jeden plech sušenek

- 310 g ovesných vloček
- 200 g másla
- 60 g třtinového cukru
- špetku soli
- vanilku nebo vanilkový cukr

Pomůcky:

- váhu
- podložku na válání
- váleček
- vykrajovátko
- pevicí papír
- plech

Kdo pak ti pomůže s pečením těchtole mooc dobrých sušenek?

Jak na to?

- 1 Rozmixujeme vločky a k nim přidáme třtinový cukr, sůl a vanilku. Zamícháme a vysypeme na podložku. Přidáme mírně změkklé máslo a vypracujeme těsto.
- 2 Vypracované těsto zabalíme do potravinové fólie a necháme ztuhnout v chladničce.
- 3 Po ztuhnutí dáme těsto na podložku a pomocí válečku vytvoříme placku asi 0,5 cm silnou. Pomocí vykrajovátek vykrajujeme požadované tvary a klademe je na plech s pevicím papírem.
- 4 Pečeme na 180 °C 10-20 minut do zlatavé barvy.

Zlepšovák:
Pokud chcete, aby sušenky vydržely déle, skladujte je v chladu ve vzduchotěsné dóze.

Příloha VII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Dráček

TVOŘENÍ

Pouštní obraz

Na návštěvě Afriky ještě na chvíli zůstaneme. A přeneseme se rovnou na největší poušť světa. Ta se jmenuje **Sahara**. Poušť Sahara je neúrodné místo plné písku. Skoro nikdy tady neprší. Ve dne je tu obrovské, nesnesitelné vedro, v noci zas velká zima.

AFRIKA

Strikáním barvy ze zubního nebo jakéhokoli jiného kartáčku si vytvoříme originální obrázek pouště. Barvu strikáme tak, že „drnkáme“ na kartáček, jako kdybychom hráli na kytaru. Barva se rozstříkuje velmi rychle, obrázek je hotov během několika minut (dobrá zpráva pro netrpělivce ☺).

Jak na to?

- Ze čtvrtky si vystříháme jednoduché šablony velbloudů a palmy.
- Položíme je na tvrdou čtvrtku. Můžeme je přichytit nepatrným množstvím lepidla, aby se nepohnuly, když do nich omylem strčíli.
- Na spodní část obrázku nastríkáme oranžovou barvu, na vrchní modrou. Zkáme tak písek a nebe. Barvy se můžou uprostřed prolínat, bude to tak zajímavější.
- Šablony odstraníme, až když bude náš výkres úplně suchý.

Když šablony sundáme ze zaschlého výkresu, můžeme je alepít na bílou nebo barevnou čtvrtku a vytvořit tak úplně nový obrázek.

V poušti dokáže přežít jen málo zvířat. Například velbloud se dvěma hrbů, kterému říkáme **drabař**, nebo velbloud s jedním hrbem, **dromedár**. Velbloudi tělo vydrží dlouhou dobu bez vody. Na poušti najdeme tu a tam kousek zeleně, takové místo se nazývá **oáza**.

Trocha encyklopedie nikoho nezabije

KORES • Vyroba, foto, text: REDAKCE

ROZKVETLÉ TVOŘENÍ

Květy z košíčků na muffiny

Děti, máte rádi muffiny? Podívejte se, jak krásné květy se dají snadno vyrobit z papírových košíčků na tyhle sladké dobroty. (Dají se sehnat v papírnictví, drogerii, smíšeném zboží... Dnes už se prodávají nejen bílé, ale i různé barevné košíčky.)

Co budeme potřebovat

- Košíčky na muffiny – na jeden květ jsou třeba 3 košíčky.
- Pokud neměli u vás v obchodě barevné košíčky, ale jen ty bílé, vůbec nevádí. Pomalujte je pastelkami nebo fixami. O to bude výsledek krásnější a originálnější.
- kousek vaty • lepidlo na papír • nůžky a dále podle dalšího uvážení špejle • lepenku • barevný papír...

Nejmenší okvětní lístek

- 1) Jeden košíček mírně uhladíme a přestříháme napůl.
- 2) Z poloviny košíčku odstráníme nevroubkovanou část.
- 3) Na kraj vroubkovaného pásku nanese trochu lepidla a slepíme „do kornoutku“, který nemá špičku.
- 4) Po zaschnutí lepidla prsty vytváříme kvítek.

Prostřední okvětní lístek

- 5) Vezmeme druhý košíček, opět mírně narovnáme a do středu hladké části vtlačíme prst.
- 6) Následně prsty vytváříme prostřední část květu.

Největší okvětní lístek

- 7) Poslední košíček opět lehce narovnáme, nanese lepidlo do střední hladké části.
- 8) Postupně vlepieme nejmenší a prostřední díl květu.
- 9) Z kousku vaty vytvoříme v dlaních malý smotek, který vlepieme do středu květu.

Dráčekův tip 1 Květy je možné nechat „rozkvést“ na větvičkách a ozdobil jimi vázu nebo kerik v zahradě – třeba při nějaké oslavě. Anebo je nalepieme na velkou čtvrtku do tvaru kytičky. Přimalujeme stonky vodovkami a plastický obraz darujeme tomu, koho máme rádi.

Dráčekův tip 2 Samotný květ je možné přilepit lepenkou na špejli a zapíchnout do květináče nebo jím ozdobit záhonek.

Text a foto Markéta Vopícková, vyráběla Natálie Hakrová

Příloha VIII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Pastelka

PANÁČEK BRAMBORACEK

KOPU, KOPU BRAMBORY, MÁM JICH PLNÉ KOMORY, UVAŘÍM JE NA LOUPÁČKU, POZVU NA NĚ NAŠ KÁČKU, TA SE ALE MÁ, TA SE ALE MÁ!

KOPU, KOPU BRAMBORY, MÁM JICH PLNÉ KOMORY, UVAŘÍM Z NICH HRNEC KAŠE, POCHUTNÁ SI NA NI VAŠEK, TEN SE BUDE MÍT, TEN SE BUDE MÍT!

6. Z korálků nebo (pro děti) vyběřeme očička a nosánek, které přilepíme na bramboru pomocí špendlíků. Namalujeme pusku a prstům - namalujeme červeně barvě - natřkáme tvářičky.

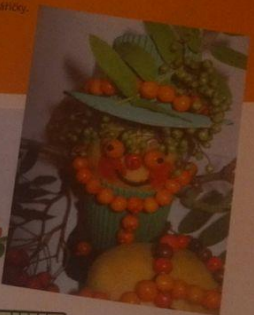
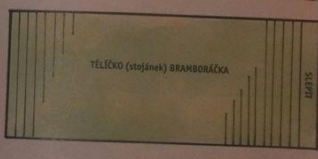

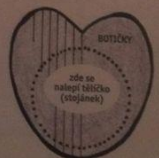
7. Z navléknutých vlásků můžeme vytvořit kolem krku KORÁLE. Můžeme jimi též ozdobit klobouček panáčka BRAMBORÁČKA.

MATERIÁL
Středně velká brambora (umytá). Vlnitý papír zvolené barvy (například zelený, černý...). Přírodníny (jerábiny, bezové kuličky, klacíčky). Korálky na oči a nosánek. Kokosové vláknina na vlásky.

POMŮCKY
Jehla. Nůžky. Pravítko. Tužka. Špendlíky. Černý fix. Červená barva. Tekuté lepidlo HERKULES či tavná pistoletka s náboji.

JAK NA TO

1. Nejprve si vyrobíme z proužku vlnitého papíru TĚLÍČKO - stojánek pro panáčka (asi 17,5 x 7 cm - velikost si můžeme upravit podle vlastní představy a hlavně podle velikosti brambory).
2. Podle šablony si z barevného vlnitého papíru vystříháme tvar BOTIČEK, na které nalepíme TĚLÍČKO - stojánek panáčka.
3. Z vlnité lepenky vyrobíme KLOBOUČEK. Nejprve si vystříháme kruh o průměru 10 cm. Uprostřed prostříháme středovou rýžici o průměru 5 cm. Pak ustříháme proužek z téhož vlnitého papíru (asi 16 x 3,5 cm). Velikost si opět upravíme podle své představy. Konce proužku slepíme. Vzáklon ruličky NALEPÍME DOPROSTŘED na kruhovou část kloboučku. Špičky nastřížené středové rýžice ODHNEME NAHORU (směrem do přilepené ruličky, aby se klobouček mohl nasadit na bramboru).
4. Stojánek (tělíčko a klobouček) SPOJÍME s hlavou (bramborou) panáčka. Pod klobouček můžeme nasranžovat vlásky z kokosového vláknina nebo různých přírodnin (například bezové kuličky, klacíčky, nažky...). Ke spojení a zafixování všech částí můžeme použít TAVNOU PISTOLETKU nebo si můžeme pomoci špendlíky, kterými napícháme některé části do brambory.
5. V místech, kde brambora „sedí“ na tělíčku, do ní zapícháme z obou stran DVA zvolené klacíčky jako ručičky.

TĚLÍČKO (stojánek) BRAMBORÁČKA
šířka asi 7 cm
DĚLKA: asi 17,5 cm
SLEPIT
16 cm
KREMKPA
KLOBOUČEKU

pavouččí tkání

Koncem léta a na začátku podzimu přichází suché, slunečné, teplé a málo větrné počasí. Toto období se nazývá „BABI LÉTO“. Během „BABIHO LÉTA“ můžeme v přírodě často pozorovat volně se vznášející pavučinky, které připomínají sedě „babské vlasy“. Odtud zřejmě pochází název celého období. Víte, kdo vytváří spleť jemných pavučinek? Kdo dnes utkal třpytivou krásu mezi stromy? Jsou to nejružnější druhy pavouků a pavouček. Dnes si tuto úlohu vyrobíme. Před zahájením vlastní práce se vypravíme na vycházku do přírody a budeme pozorovat změny, které toto období roku předvádí. Uvidíme dozrávající plody, kouzelnou barevnost podzimního listí, šky stěhovaných ptáků na obloze a možná i zahlédneme nějaké ty „babské vlasy“.

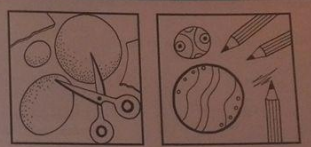
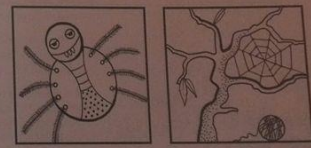
5. Pavoučinky máme hotovou. Nyní na ni připravíme jejího stvůrce - PAVOUČKA. Práci pomůžeme pavoučce přichytovat TAVNOU PISTOLETKU nebo TERNÝM PŘÁTEKEM. Pokud je pavoučinka dostatečně hustá, stačí pavoučky připevnit jejich nohama, protože dekorativní drátky jsou velmi ohebné a můžeme s nimi snadno pracovat. Dokončené práce namalujeme do školní třídy nebo do dětského pokojíčku či koutku. Možná „BABIHO LÉTO“ tak budeme mít též pod střechem.

VÝTVARNÝ MATERIÁL
Odpadový karton (krabice a jiný obalový materiál). Dekorativní drátky. Zajímavé větvičky. Provázek nebo barevné bavlny. Plastické oči.

POMŮCKY
Tužky. Mastné pastely. Kancelářská děrovačka. Lepidlo HERKULES.

PRACOVNÍ POSTUP

1. Připravíme si odpadový karton. Tužkou si na něj nakreslíme různé velikosti pavoučích těl a hlaviček. Tvary VYSTŘÍHNEME.
2. Pavoučky vyzdobíme podle vlastní fantazie. Využijeme k tomu mastné pastely nebo temperové barvy.
3. Pomocí kancelářské děrovačky vytvoříme na pavoučím těle OSM otvorů - z každé strany ČTYŘI. Do každého otvoru zasuneme dekorativní drátek. Připravíme ho jednoduchým obtočením. Na hlavu pavouka přilepíme plastické oči. Nakonec hlavičku a tělo SLEPÍME. Pavouček je hotový.
4. Nyní si připravíme větvičky, které jsme si přinesli z vycházky. Z provázků nebo barevných bavlnek si utkáme pavučinky. Druhy pavučin jsou různé. Nejčastěji je síť KRUHOVÁ, kterou tvoří několik PAPSROVITĚ uspořádaných vláken propojených spirálou. V atlésech zvířat nebo v jiných knihách o přírodě si pavučiny můžeme prohlédnout a pak je utkat. Menší děti mohou provázky proplétat a vázat maňadla. Starší se mohou pokusit o vytvoření kruhového tvaru.

Připravila: Mgr. Renáta NOVÁKOVÁ
Nakreslila: Mgr. Renáta NOVÁKOVÁ
Fotodokumentace: práce dětí Mateřské školy Sulánského 693, Praha 11 - Haje

Příloha IX. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Mateřídouška

T V O Ř E N Í

KELÍMKY jedna radost

V pokojíčku chce mít každý útulno a pěkně. Kam ale elegantně uklidit tužky, fixy, nůžky, aby se všude neválely, a přitom byly v dosahu? Ukážeme vám, jak si na svůj stůl vyrobit originální a praktický kelímek, do kterého můžete psací potřeby snadno uklidit.

Na výrobu ozdobného kelímku potřebujeme skleničku, plechovku nebo menší staré květináče. Než začnete tvořit, připravte si také lepidlo, nůžky, látku na obalení, která se vám líbí a která dodá vašemu dílu ten správný „šmrnc“. My jsme jako základ použili tyl a tenkou džínovinu, které jsme navíc vylepšili ozdobami. Určitě vás bude bavit, že se při této práci můžete dostatečně vyřádit s nejrůznějšími filitry, korálky, stuhami, ale třeba také s obrázky, které vystřiháte z jiné látky. Fantazii se totiž meze nekladou.

JAK NA TO:

- 1 Ustříhnete si pruh látky přesně na výšku a obvod kelímku.
- 2 Kelímek natřete lepidlem a opatrně na něj přilepte připravený pruh látky. Pak nechte zaschnout. Pozor, nebuďte netrpěliví!
- 3 Na „obalený“ kelímek připevníte další ozdoby: uvažete stuhu, přilepíte filitry nebo tvary vystřižené z jiné látky. Pokud jste zručnější a napadne vás třeba motivy z jiného materiálu na základní látku našít, udělejte to ještě dřív, než ji na kelímek nalepíte! A kelímek je hotový! Dobrá práce. M

SNĚHULÁK do každého počasí

CO BUDETE POTŘEBOVAT?

- 1 bílou ponožku
- 1 barevnou ponožku
- rýží
- 4 gumičky
- 3 knoflíky
- jehlu a nit
- nůžky
- černý a oranžový fix

Áni se nemusíte koukat, jestli je venku za okny bílá sněhová peřina. Ukážeme vám totiž, že sněhuláka můžete vytvořit i z vytvořené netradičních surovin: z ponožek, rýže a gumiček. Nevěříte? Tak se do tvoření pusťte s námi.

Ale děti, jestli venku opravdu napadl sníh, raději se teple oblékněte, nezapomente si vzít čepici a pořádné rukavice a běžte nejdřív ven postavit toho pravého sněhuláka. A teprve až se tam vydáte a promrznete (možná až na kůži, brr), tak mu pak doma v teple vytvořte sněhového „brácha“, jak na to?

Na svetrík přidáme knoflíky.

KROK Č. 1
Nejprve si ponožky rozstříháme: bílou odstříháme těsně nad patou a použijeme její horní část. U barevné ponožky patu odstříháme úplně.

KROK Č. 2
Horní část z bílé ponožky obrátíme naruby a na jednom konci zagumičkujeme.

KROK Č. 3
Ponožku obrátíme zpět nalič, a tím schováme zagumičkovaný konec dovnitř. Sáček, který nám tak vznikne, naplníme rýží.

KROK Č. 4
Kůl je plný, zagumičkujeme ho i z druhé strany.

KROK Č. 5
Na tento základ sněhuláka natáhneme svetrík z barevné ponožky.

KROK Č. 6
Pomocí dalších gumiček vytvoříme hlavičku.

KROK Č. 7
Z druhé části barevné ponožky odstříháme špičku, na konci zagumičkujeme.

KROK Č. 8
Vznikne tak čepice, kterou sněhulákově nasadíme na hlavu.

KROK Č. 9
Domalujeme „obličej“ a na své je sněhulák, který nikdy nezamrzne!

Příloha X. Vystřihovánky z časopisu ABC

Formule 1
VYSTŘIHOVÁNKA JE NA STRANĚ 28 A 29 >>>

PROTOTYP ABC

PŘÍPRAVA PRÁCE
Všechny části předem naryhnujte.

NÁVOD NA SLEPENÍ

- 1** Předem podle vzoru vyřezáte díly 1-28. 27, 28. Zvlášť odříznete dopředu podle 26. 27. dílu a vyřezáte díly 27 a 28. Zvlášť odříznete dopředu podle 26. 27. dílu a vyřezáte díly 27 a 28.
- 2** Návětr v dílu 1 vyřezáte přes pro vyřezání 1 a malé podélné otvory pro vyřezání části předního podvozku (díly 26, 27). Návětr samostatně odříznete od dílu 1. Díly 26 a 27 vyřezáte odříznete od dílu 1. Díly 26 a 27 vyřezáte odříznete od dílu 1.
- 3** Část předního podvozku 7 provedete otvory 7. 7. dílu a vyřezáte díly 7 a 8. Závěs vyřezáte díly 9 a 10. Přilepte díly 9 a 10 na straně malými křídly 11. Na díly 11 a 12 použijte přilepovací pásku 12. Díly 13 a 14 aerodynamický krycí šut 12, 13 a na body trupu přilepte díly 15, 16. Pokračujte zadním podvozkem, sestavte díly 17, 18. Motor pro jejich přilepení jsou na kápě vyznačena.
- 4** Nyní můžete sestavit leví přední nářadí. Na díly 20, 21, 22 a přilepte je na díly 1. Prvou část sestavte v dílu 21, 22, 23. Za kabine nahoře vyřezané díly 24.
- 5** Všechny čtyři dráčky kol musíte sestavit 23. Před tímto podle obrázku křídly sestavte díly 25, 26 a 27 a přilepte je na díly 23.
- 6** V tuto chvíli můžete sestavit zbytek dílů 29, 30, 31 a přilepte je v dílu 30. Na 31.

vše vyřezat dvě číselná čísla 22, 23. Návětr 24 po stranách trupu před kabínou. To je jak po motoru tak i po motoru. To je jak po motoru tak i po motoru.

SÉRIE: Vesmír
AUTORI: Kosta Chadjiantonidis, Roman Žiška
MĚŘÍTKO: 1 : 150
NÁROČNOST: ●●●●

SÉRIE NEUSKUTEČNĚNÉ PROJEKTY

SSTO PROJECT

VYSTŘIHOVÁNKA JE NA STRANĚ 32 A 33 >>>

PŘÍPRAVA PRÁCE
Všechny části předem naryhnujte. Motory na modelu budou otočné, takže díly 12 do dílu 8 nelepte!

NÁVOD NA SLEPENÍ

- 1** Stavbu začnete centrální částí trupu 1. Nyní slepte zadní část trupu 2 a přilepte ji na díl 1. Stejně postupujte u předě 3. Slepte záď 4 a nalepte ji na díl 2. Přístrojovou schránku 5 nalepte zespoda na díly 1 a 3.
- 2** Palivové nádrže 6 a 7 nalepte na díl 2. Mechanismus natáčení motorů 8 (4x) přilepte na vyznačená místa na dílech 1, 6 a 7. Slepte motory 9 (2x) a 10 (2x) a nalepte na ně trysky 11 (4x). Slepte vnitřní díl mechanismu otáčení 12 (4x) a nalepte je na díly 9 a 10. Díly 12 se do dílu 8 nelepte, jenom se zasouvají, aby motory byly otočné.
- 3** Nakonec slepte přistávací ližiny 13 a 14 (2x) a nalepte je zespoda na díly 1 a 2.

V SÉRII NEUSKUTEČNĚNÉ PROJEKTY VYŠLO

1. RAKETOPLÁN HERMES A RAKETA ARIANE 5	5/2013
2. RAKETOPLÁN STAR CLIPPER	7/2013
3. LETADLO ASCENDER	12/2013
4. RAKETA JUPITER I	14. 1/2013
5. SSTO PROJECT	2/2013

SSTO PROJECT

→ SSTO – Single stage to orbit, tedy jedním prostředkem na oběžnou dráhu. I po půl století létání do vesmíru neumíme dostat kosmickou loď na oběžnou dráhu jinak než raketou. Přitom z rakety, která je při startu vysoká asi 60 metrů, se zpátky vrací jen přistávací modul o průměru necelé 3 metry. Zbytek rakety je nenávratně ztracen. Palivo se vyčerpá a konstrukce shoří v atmosféře. Konstrukteři se proto snaží vyvinout kosmickou loď, která by se na oběžnou dráhu a zpátky dostala

ve stavu, v jakém byla při startu. To co známe z filmů, kdy kosmické lodě startují, létají a přistávají, jak se jim zlíbí, to je v současné době nereálné. Na Zemi neexistuje motor ani palivo, které by to dokázaly. A v případě kolmých startů a přistání je technologicky vše mnohem těžší! Model SSTO je jednou z možností, jak by taková kosmická loď mohla vypadat.

Má čtyři motory a všechny jsou otočné. Pro kolmý start a přistání se motory otočí dolů, pro dopředný let jsou otočeny vodorovně.

KOSTA CHADJANTONIDIS

Příloha XI. Recepty z časopisu Rozmarýnka

NA ROZJEZD • čarování v kuchyni

NÁPADITÉ SVAČINKY NEJEN OD MAMINKY!

Tyhle nápadité svačinky potěší všechny malé i velké strávníky, ať už je připraví mamka či jiný dospělák, nebo je přichystají zkušenější děti samy či s malou pomocí.

SVÁČINA BUDE ZÁBAVA!

TUČŇÁKOVÁ VTIPIŇA KAŠE

postup OBTÍŽNOST

Jemné ovesné vločky stačí zalít horkou vodou a nechat odstát. Kaši si osladíte javorovým sirupem nebo xylytolem (březový cukr – zdravější sladidlo). Tučňákův obličej vyrobte z borůvek a mandarinky a orámujte jej kakao-vými cereáliemi. Vytvořte i jiná zvířátka a veselé obličej.

LÍVANEČKOVÝ SNĚHULÁK

postup

V jedné misce ušlehejte s olejem a mlékem. V druhé misce smíchejte celozrnnou ječnou mouku, tmavý cukr, kypřící prášek a sůl. Vmíchejte postupně sykou směs tekuté, aby vzniklo akorát husté těsto. Naběračkou vytvořte spolu s dospělým nalepíte po troškách na rozpálené pánvi – vyrobte několik větších (tělo) a několik menších lívanců (hlavičky). Opečte je z jedné strany, pak opatrně otočte a opečte z druhé strany. Upravte talíři do podoby sněhuláka.

CO SI PŘIPRAVIT:

na těsto

- * 2 hrnky (500 ml) celozrnné ječné mouky
- * 2 polévkové lžíce (30 ml) tmavého krystalového cukru
- * 1 polévkovou lžičku (15 ml) bezfosfátového kypřícího prášku
- * špetku soli
- * 1 rozšlehané vejce
- * 3 polévkové lžíce (45 ml) oleje
- * 2 hrnky (500 ml) mléka

na sněhuláka:

- ječné lívance
- borůvky
- mandarinka
- rozehřátá čokoláda
- kliví nakrájené na trojúhelníky
- nakrájená jahoda
- borůvky
- kokos

JAK NA TO • čarování v kuchyni

DOBRŮTKA (NEJEN) K SVÁTKU DĚTÍ

Potěšte děti (větší děti je mohou připravit i samy) k jejich svátku jednoduchými, ale výbornými tvarohovými placičkami – buď jen tak ke snídani či svačině, nebo pro chvíle strávené při malé zahradní slavnosti. Pak můžete společně talíře nazdobit podobně jako my.

polohrubá mouka a krupička

usmažte

tvaroh + vejce

CO SI PŘIPRAVIT:

- * 250 g měkkého tvarohu (kostka)
- * 1 vejce
- * špetku soli
- * 1 lžičku jedlé sody
- * 125 g polohrubé mouky
- * 125 g dětské krupičky
- * jahody a další oblíbené ovoce, nerafinovaný třtinový cukr na posypání
- * tuk (např. kokosový nebo ghee – nepřepalují se) na smažení

postup

1. Tvaroh si nadrobte do mísy a přidejte vejce. Přisypte všechny sypké přísady. Propracujte lžičí či vařečkou do hustějšího těsta.
2. Z těsta si nadělejte podobně velké kuličky a z nich pak placičky. Opečte je na pánvi z obou stran. Nechte na papírovém ubrusku okapat tuk.
3. Podávejte s ovocem, marmeládou, zakysanou smetanou a podobně.

OBTÍŽNOST

Příloha XII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Rozmarýnka

SEMINKOVÁ ABECEDA

Hned na rozjezd si můžete vyzkoušet využití (nejen kukuřičných) zrněk s naším hravě-naučným tipem. Na bílé či barevné čtvrtky velikosti A5 nebo A4 si tužkou společně předkreslete jednotlivá písmenka, nanášejte na ně postupně lepidlo a nalepujte různá semínka a zrníčka. Stejně si můžete vytvořit i čísla nebo obrázky podle chuti.

Vzkaz pro dospělé

Děti si při této činnosti procvičují jemnou motoriku (je to postup v duchu Montessori pedagogiky). Když dětem navíc ukážete směr, odkud kam nalepovat, případně společně přikreslíte malé šipky, děti si při nalepování mohou nenápadně uvědomit správný postup psaní písmen.

A VÍTE, CO NASTANE, KDYŽ SI DINOSAUR UŽÍVÁ ZÁBAVU S NAFUKOVACÍMI BALONKY?
JE V POVZNESENÉ NÁLADĚ

A tak je naše „narozeninová oslava“ na úvodních stránkách Rozmarýnky v duchu dinosaurů a balonků. Užijte si pestrou zábavu s našimi nápady. Najdu tu úplně jednoduché i o něco těžší nápady.

KARTON - kouzení (nejen) s nožkami
HRAVĚ POZNÁVÁNÍ - tvoříme s zvířátky

CO SI PŘIPRAVIT:

- * bílý, červený a černý papír
- * lepidlo, nůžky
- * kelímek či sklenička (o průměru asi 8 cm)
- * korunnou míchací tyčku, pravítko
- * kelímek od čajové svíčky

PROUŽKOVANÁ BERUŠKA

1. Na červený papír si obkreslete kelímek či skleničku a pomocí pravítka nakreslete obdélník 8 x 15 cm. Kratší stranu rozdělíte na čtyři pruhy o šířce 2 cm. Vše vystříhnete. Proužky na obou koncích ohnete (asi 1 cm od kraje). Na černý papír obkreslete kelímek od čajové svíčky a sedmkrát korunnou míchací tyčkou vykrojíte dva zahnutá tykadla. Oči vystříhnete z bílého papíru.
2. Ohnutý konec proužku potřete lepidlem a nalepte na okraj kolečka.
3. Lepidlem potřete i druhý konec proužku a přilepte.
4. Stejným způsobem přilepte i ostatní proužky po celém obvodu kolečka. Na větší černé kolečko nalepte zepředu dvě malá bílá kolečka a zezadu obě tykadla. Modrým fixem nakreslete oči.
5. Přilepte berušce hlavu a krovky polepte černými puntíky.

OSTRIZNOST

BERUŠKAMI SI MŮŽETE DOZDOBIT VĚŠÁČEK Z VAREČEK ZE STRAN 30-32.

Příloha XIII. Náměty pro tvořivou činnost z časopisu Ámos

KARNEVALOVÁ MASKA

Autor, foto / Nataša Kotvová

MATERIÁL A POMŮCKY:
černý a fialový tvrdý papír, nůžky, zalamovací nůž, lepidlo, barevné časopisy, filtry, paví peří, umělé květy, tavná pistole, tyčka

-

Z fialového papíru vystříháme tvar škrabošky. Vystříháme také dva otvory pro oči ve správné vzdálenosti.
-

Tvar z černého papíru kopíruje spodní část škrabošky, ale nahoře značně přesahuje. Z časopisů vystříháme různé hlavy a další drobnosti.
-

Na vrchní část černého podkladu lepíme koláž z obličejů. Když máme hotovo, přilepíme fialovou škrabošku. Pod oči nalepíme filtry.
-

Masku dozdobíme květy ze saténu a organzy. Přilepíme korálky a růžové filtry po stranách. Ze zadní strany přilepíme paví peří.
-

Nakonec vyřízneme zalamovacím nožem oči na černém papíře. Kousek černého podkladu můžeme nechat jako okraj pod fialovou škraboškou.
-

Z boční strany přilepíme zezadu tyčku pro držení masky a můžeme vyrazit na karneval.

OBRAZ Z ČASOPISŮ

Autor, foto / Michala Šmikmátorová

MATERIÁL A POMŮCKY:
barevné časopisy na křídovém papíře, lepidlo na papír, víko z krabice od bot, nůžky, tvrdý papír na šablonu, bílá barva na papír, štětec

-

Vezmeme krabici od bot, sundáme víko a pomalujeme ho bílou nebo krémovou barvou na papír. Necháme uschnout. Víko nahradí malířské plátno.
-

Z tvrdého papíru nebo lepenky si vystříháme trojúhelník. Totoho tvaru budou všechny dílky. Trojúhelníky lepíme s drobnými rozestupy.
-

Po zaplnění celé plochy obrazu krajní dílky na okrajích zastrhujeme do rovna.
-

Máme hotovo, vytvořte si za pár korun originální obraz přesně podle své chuti, ať už bude vonět mořem, lesem nebo hýřit všemi barvami duhy.

Příloha XIV. Pracovní list angličtiny z časopisu Sluníčko

Angličtina

Najdi Stevovi vždy jeden kus oblečení a vybarvi ho správnou barvou podle jeho seznamu. Například vyber jedny ponožky a vybarvi je červeně. Opakuj si u toho anglická slovíčka.

It is for Steve.

Find and colour clothes for me!

Angličtina

Děti stavějí sněhuláka. Ukaž, které části kam patří. Opakuj si u toho anglická slovíčka.

SNOWMAN

head, hat, eyes, nose, mouth, arm, body, arm

Wow! V LEDNU ZAPISUJEME NA ANGLIČTINU!
 Chtěli byste taky chodit na angličtinu se Stevem? Do kroužků Wattsenglish se můžete přihlašovat právě teď v lednu. Najdete je ve školkách a školách po celé republice. Angličtina podle Wow! je nejen zábavná a veselá, ale hlavně vás naučí mluvit. Těšit se můžete na videoklipy se Stevem plné humorných scének a písniček, na krásné obrázkové učebnice a mnoho dalšího. Rozpis kroužků i on-line přihlášky najdete na: www.wattsenglish.cz

for children
Wattsenglish

Příloha XV. Naučný článek z časopisu Animáček

Australský maskot

Ahoj, já jsem **KOALA**, pojď se se mnou seznámit

Koaly jsou národním symbolem Austrálie a Australané je milují a nedají na ně dopustit

a občas si už zekousnou trochu mluveného eukalyptu. Po zbytek života se koaly líně hýbou kolem eukalyptových stromů, bez kterých by nepřežily, protože listy eukalyptu jsou jejich jedinou potravou. V korunách stromů se zase ukrývají před nepřítelem, jako jsou třeba hadi. Koaly nejsou žádní velcí sportovci, spíš lenoši, nejraději sedí v koruně eukalyptu a jí, takže za den spasou až půl kila listů. Ke spánku po stromech využívají tlíhle roztořili vačnatci nohy se silnými drápy. Koaly jsou vlastně tak trochu jogini - protože se pomocí dechu dokáží chránit před vedry - dokáží dýchat tak rychle, že se až ochladí!

Vypadají jako plyšová zvířátka a člověk by je hned pomazlil, když je vidí. Jsou symbolem Austrálie a jejich život je spojen s eukalyptovými stromy.

I když koaly nejvíc ze všeho vypadají jako medvědi, ve skutečnosti jimi nejsou, patří totiž mezi vačnatce. Koali mláďátka se rodí bez srsti a slepá a jejich maminky je pak nosí ve vaku na bříšku. Mláďata jsou tak malá, že někdy měří jenom dva centimetry! Maminka je má ve vaku asi půl roku a krmí je tam svým mlékem. Když jsou pak malé koaly schopné z vaku vylézt, mámy je pak často ještě vozi na zádech. Do jednoho roku ještě pít mléko, i když už ředěné.

Jsou to takoví malí lenoši, kteří nejraději sedí na eukalyptu a cpou se jeho listy

DOKRESLI A VYBARVI LISTY STROMU, NA KTERÝCH SI KOALY RÁDY POUCHTNAVAJÍ.

JESTE NE ZABYLŠTE NAJDEŠ NA NOVÉM TELEVIZNÍM KANÁLE *plus* borndorv

KOALA ŽIJE VE VÝCHODNÍ AUSTRÁLI A JE ČÍM DÁL VZÁČEJŠÍ, KDOSI BYLA TOTIŽ ČASTO LOVENA PRO SVŮJ KOŽISEK.

KRMÍ SE LISTY EUKALYPTOVÉHO STROMU, ALE JEN NĚKTERÝCH DRUHŮ EUKALYPTU, PROTO JE TŘEBA JI CHOVAT V ZOO MIMO PŘÍRODNĚ PROSTŘEDÍ.

KOALA VÁŽÍ 5-12 KG A MĚŘÍ 70-90 CM.

Příloha XVI. Pokusy z časopisu Rozmarýnka

CHCI VĚDÁTOREM BÝT A SVĚT OBJEVIT!

Chcete-li si užít skutečně dobrodružnou dinosaurí párty, nebo prostě jen rádi badáte a experimentujete (bezpečně), vyzkoušejte si náš pokus se sopkou chrličí lávu, a pak zábavné dobývání se do ledového dinosaurího vejce.

SOPTÍCÍ SOPKA

Celkem jednoduše si můžete vyrobit aktivní sopku venku na zahradě, ve třídě či v kuchyni – vždy se svolením dospěláků.

CO SI PŘIPRAVIT:

- * lahev s užším hrdlem (my použili úzkou skleněnou od marmelády)
- * mokrý písek (venku) nebo plastelinu (uvnitř)
- * omyvatelnou podložku (větší plastové víko, větší plastovou misku pod kytky nebo velký plech na pečení apod.)
- * jedlou sodu nebo kypřící prášek do pečiva
- * kvasný oacet, saponát (jar), červené potravinářské barvivo

postup

1. Smíchejte v lahvi 2 lžičce saponátu se 2 lžičkami jedlé sody (nebo sáčkem kypřícího prášku) a potravinářským barvivem. Pokud je směs moc hustá, nařeďte ji lehkou vodou. Dobře promíchejte.
2. Lahev postavte doprostřed omyvatelné podložky
3. Do jícnu sopky nalijte opatrně sklenku octa.
4. Pak už jen sledujte, jak se vaše sopka probouzí k životu a chrlí lávu.

OBTÍŽNOST

a obestavte mokrým pískem (modelínou). Vytvarujte do tvaru sopky.

Proč se to děje?
Oacet a soda spolu reagují – vzniká oxid uhličitý, který začne bublat. Saponát bubláni umožní.

KOUZLO S LEDOVOU KOSTKOU

Zvednete kostku ledu ze sklenice vody jen s pomocí provázku a soli?
S našim návodem se vám to může podařit!

postup

OBTÍŽNOST

1. Ustříhnete si kus bavlněného provázku o délce zhruba 15 cm. Do sklenice s vodou vložíte několik kostek ledu. Zkuste vytáhnout ledovou kostku tak, že přiložíte konec provázku na její vrchol a pomalu zatáhnete. Povedlo se? Nejspíš ne.
2. Teď ponořte provázek do vody, aby se navlhl, položte konec přes povrch kostky a opatrně nasypete jednu nebo dvě špetky soli na provázek a ledovou kostku, na které je provázek položený.
3. Počkejte jednu až dvě minuty a znovu zkuste kostku opatrně zvednout jen provázkem. Tentokrát už vám to určitě půjde.

JAK JE TO MOŽNÉ?

Normálně se led rozpouští a voda mrzne při 0 °C. Přidání soli ovšem snižuje teplotu, při níž led taje a voda zamrzá. V tomto experimentu sůl způsobí tání ledu kolem provázku, které zároveň ochlazuje okolní vodu. Chladnější voda pak zamrzne přes provázek, což nám umožní vytáhnout kostku z vody ve sklenici. Bod mrazu vody snižují různé chemikálie. Sůl rozpouští led při -9 °C, ale od -18 °C již nefunguje.

CO SI PŘIPRAVIT:

- * kostky ledu
- * sklenici vody pokojové teploty
- * středně silný bavlněný provázek
- * nůžky, sůl

TIP
Bude tento experiment fungovat také s použitím cukru? Co ještě byste mohli zkusit?

Pokus je z knihy **Zábavné vědecké pokusy pro děti** z nakladatelství Slovart (www.slovart.cz).

Příloha XVII. Pohybové hry z časopisu Pastelka

POHYBOVÉ HRY A SKUPINOVÉ CVIČENÍ

Téma letošního ročníku 2017 / 2018 (České svátky – lidové tradice, zvyky a obyčeje) je „výletem“ do minulosti.

Těhdy se slavily svátky, z nichž některé přetvály dodnes a mnohé se po letech objevují a lidé si je znovu s chutí užívají ve městech i na venkově.

Malými „dětskými svátky“ byly i pohybové hry. Děti si je předávaly mezi generacemi. Některé z nich si připomeneme.

Děvčata a kluci si je určité zahrájí i dnes a se stejnou chutí jako jejich předchůdci.

Ke dvěma tradičním hrám ještě přidáváme jedno SKUPINOVÉ CVIČENÍ. Také to si zaslouží připomenout – už proto, že má u nás obrovskou tradici zejména v sokolských telocvičných jednotách.

V roce 2018 se uskuteční XVI. všesokolský slet. Naše náměty jsou malými „skladbičkami“ pro skupinová cvičení.

Připravila: Mgr. Renata NOVÁKOVÁ

ŠKATULATA, HEJBEJTE SE!

Hra v přírodě i pod střeškou
Počet hráčů: pět a více

Pomůcky: v přírodě je potřeba pro hru najít místo s větším počtem stromů blízko sebe a při přípravě si provázek pro označení stromů. Pod střeškou jsou potřeba židle.

Trénuje se postřeh a pohotovost. Hru si můžeme zahrát pod střeškou nebo venku. V PŘÍRODĚ vybereme místo se stromy. Vybrané stromy označíme provázekem – stromě je o jeden měřák než hráč. Hráči chodí v kruhu. Vedoucí hry jim do chůze předkládá: „Škatulata, škatulata, hejbejte se z místa na místo – TED!“ Na slovíčko TED hráči vyběhnou z kruhu a každý se snaží obejmout jeden strom označený provázkem. Hráč, na kterého nezbýjí

HRA

strom, je vyjazen z další hry. Vedoucí hry odstraní z jednoho stromu provázek, aby strom bylo opět o jeden měřák, než je hráč. Vyhrává hráč, který se udržel ve větví nejdelší.

V MÍSTNOSTI postavíme židle do kruhu. Židle musí být o jednu měřák, než je hráč. Hráči chodí kolem kruhu vytvořeného ze židlí. Vedoucí hry jim do chůze předkládá: „Škatulata, škatulata, hejbejte se z místa na místo – TED!“ Na slovíčko TED hráči opouští kruh a každým se snaží obejmout jednu židli. Na koho židle nezbyje, je vyjazen z další hry. Jedna židle se z kruhu odstraní a hra se opakuje tak dlouho, dokud poslední hráč neobstojí poslední židli.

HRA

strom, je vyjazen z další hry. Vedoucí hry odstraní z jednoho stromu provázek, aby strom bylo opět o jeden měřák, než je hráč. Vyhrává hráč, který se udržel ve větví nejdelší.

V MÍSTNOSTI postavíme židle do kruhu. Židle musí být o jednu měřák, než je hráč. Hráči chodí kolem kruhu vytvořeného ze židlí. Vedoucí hry jim do chůze předkládá: „Škatulata, škatulata, hejbejte se z místa na místo – TED!“ Na slovíčko TED hráči opouští kruh a každým se snaží obejmout jednu židli. Na koho židle nezbyje, je vyjazen z další hry. Jedna židle se z kruhu odstraní a hra se opakuje tak dlouho, dokud poslední hráč neobstojí poslední židli.

HRA

DEŠŤOVÉ KAPÍČKY

Doporučená hudba: CD „Od jara do zimy“ – vydavatelství ROTAG
Pomůcky: deštník

Děti se postaví do kruhu. Jedno dítě se posadí doprostřed kruhu.

SKUPINOVÉ CVIČENÍ

1. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kapi, přší, přší, kam půjdeme? V děti zůstat nemůžeme. (pomožte si rukou vytvářet si sama. Židle dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

2. Schováme se pod okap, tam to kape, kapi, kap, přší, přší, kam půjdeme? V děti zůstat nemůžeme. (Děti uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.)

3. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kapi, přší, přší – to je voda! Nebojme se nepohody. (Děti stojí v kruhu a vytvářejí slova. Dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

4. Pod stromem se schováme, na sluníčko počkáme. Děti v kruhu usilují dlepr, postaví se a vřítu – vše opakujeme. Dle uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.

5. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kap, přší, přší, přší, ježdě to je voda, to je deště! Děti stojí v kruhu a vytvářejí slova. Dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

6. Schováme se pod kašem, až přestane, půjdeme ven. Děti v kruhu usilují dlepr, postaví se a vřítu – vše opakujeme. Dle uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.

SKUPINOVÉ CVIČENÍ

PŘIJELA BABIČKA Z ČINY

Hra v přírodě i pod střeškou
Počet hráčů: tři a více

Trénuje se postřeh a pohotovost. Bez pomůček

Jeden z hráčů se stavá chytáčem. Postaví se naproti ostatním hráčům a říká: „Přišla babička z Číny, dovezla škapitky špíny a v něm plavalo písmenko... R!“ Jakmile se hráči dozvědí písmenko, rozprchnou se a snaží se co nejrychleji dotknout něčeho, co začíná na písmeno R (rakva, rameno, roura...) Kdo se nestihá dotknout něčeho, co začíná uvedeným písmenem a je chytnutý, stává se novým chytáčem. V osvojení hráči uvede jiné písmeno a hra pokračuje stejným způsobem dále.

HRA

1. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kapi, přší, přší, kam půjdeme? V děti zůstat nemůžeme. (pomožte si rukou vytvářet si sama. Židle dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

2. Schováme se pod okap, tam to kape, kapi, kap, přší, přší, kam půjdeme? V děti zůstat nemůžeme. (Děti uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.)

3. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kapi, přší, přší – to je voda! Nebojme se nepohody. (Děti stojí v kruhu a vytvářejí slova. Dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

4. Pod stromem se schováme, na sluníčko počkáme. Děti v kruhu usilují dlepr, postaví se a vřítu – vše opakujeme. Dle uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.

5. Kap, kap, kap, kapi, kapi, kap, přší, přší, přší, ježdě to je voda, to je deště! Děti stojí v kruhu a vytvářejí slova. Dle uprostřed kruhu se vřítu pod deštníkem.)

6. Schováme se pod kašem, až přestane, půjdeme ven. Děti v kruhu usilují dlepr, postaví se a vřítu – vše opakujeme. Dle uprostřed kruhu se postaví a zatáčejí se dookola.

SKUPINOVÉ CVIČENÍ

POHYBOVÉ HRY A SKUPINOVÉ CVIČENÍ

Téma letošního ročníku 2017 / 2018 (České svátky – lidové tradice, zvyky a obyčeje) je „výletem“ do minulosti.

Těhdy se slavily svátky, z nichž některé přetvály dodnes a mnohé se po letech objevují a lidé si je znovu s chutí užívají ve městech i na venkově.

Malými „dětskými svátky“ byly i pohybové hry. Děti si je předávaly mezi generacemi. Některé z nich si připomeneme.

Děvčata a kluci si je určité zahrájí i dnes a se stejnou chutí jako jejich předchůdci.

Ke dvěma tradičním hrám ještě přidáváme jedno SKUPINOVÉ CVIČENÍ. Také to si zaslouží připomenout – už proto, že má u nás obrovskou tradici zejména v sokolských telocvičných jednotách.

V roce 2018 se uskuteční XVI. všesokolský slet. Naše náměty jsou malými „skladbičkami“ pro skupinová cvičení.

Připravila: Mgr. Renata NOVÁKOVÁ

HONZO, VSTÁVEJ!

Počet hráčů: tři a více

Trénuje se postřeh a pohotovost

Výběr hráčů se postaraj před hrou – do vzdálenosti asi 20 metrů. Součástí hry je i řízení. Postupně vyvolává jednotlivé hráče a říká: „Honzo, vstávej!“ Hráči odpovídají: „Honzo, je honzo!“ Každý hráč odpovídá: „Honzo, vstávej!“ Hráči odpovídají: „Honzo, je honzo!“ Hráči odpovídají: „Honzo, vstávej!“ Hráči odpovídají: „Honzo, je honzo!“

Možnosti: křehák, čapí, slon, slepička, mravčák, raci (gorilka), jelem...

Možnosti skoků: vrabec, bídě, žab, klouček, čerť...

HRA

1. Leze ježek, leze v lese, jablčko si domů nese. Děti lezou po čtyřech po obvodu kruhu, v rytmu hudby.

2. Děti v lese běhají, všude ježka hledají. Děti v lese běhají, všude ježka hledají. Děti v lese běhají, všude ježka hledají. Děti v lese běhají, všude ježka hledají.

3. Ježek píchá do všech stran, já se chytit nenechám. Ježek píchá do všech stran, já se chytit nenechám.

4. Leze ježek, leze v lese, jablčko si domů nese. Děti lezou po čtyřech po obvodu kruhu, v rytmu hudby.

5. Děti v lese běhají, ježka všude hledají. Děti běží v rytmu hudby po obvodu kruhu.

Do listů se zahrabal, stočil se a potom spal. Děti si klekají na paty, hlavu dají ke kolanům.

SKUPINOVÉ CVIČENÍ

ŠKOLKA SE ŠVÍHADLEM

Počet hráčů: libovolný
Obratnost a vytrvalost
Pomůcky: švihadlo pro každé dítě

Školka má DESET cviků. PRVNÍ cvik se opakuje DESETKRÁT – je nejlehčí. DRUHÝ cvik je NEJŠ, a tak se opakuje DEVĚTKRÁT. Taktéž se pokračuje až k nejtěžšímu cviku – ten stačí provést JEDNOU. Pokud dítě udělá chybu, musí cvik opakovat, a teprve potom pokračuje dále.

CVIKY
SKOKY ŠKŘÍZMO (10x)
PŘESKOK STŘÍDAVĚ PRAVOU A LEVOU NOHOU (9x)
PŘESKOK NA PRAVÉ NOZE (5x)
PŘESKOK NA LEVÉ NOZE (7x)
PŘESKOK SKŘÍZMO (6x)
PŘESKOK STŘÍDAVĚ VZAD (5x)
PŘESKOK STŘÍDAVĚ ŠKŘÍZMO A SKŘÍZMO VZAD (4x)
PŘESKOK NA JEDNÉ ZVOLĚNÉ NOZE VZAD (3x)
VAŽČOP – PŘESKOKY ŠKŘÍZMO, NIKLE PŘED TĚLEM ZNÁŽEČE (2x)

HRA

Příloha XVIII.   Dotazník

DOTAZNÍK

Dobrý den,

Jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity, kde studuji obor Pedagogika volného času. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění anonymního dotazníku.

Děkuji Vám, za čas, který vyplnění dotazníku věnujete.

Kristýna Tesařová

Jak dlouho pracujete ve školství?

Kolik let ve školní družině na této škole?

Ve vašem oddělení jsou děti ve věku od.....do.....let.

Který z nabídky časopisů pro děti a mládež znáte?

- Měďa Pusík
- Sluníčko
- Můj vláček
- Animáček
- Dráček
- Pastelka
- Rozmarýnka
- Ámos
- Mateřídouška
- ABC

Odebírá ŠD, ve které působíte předplatné některých časopisů pro děti a mládež?

- Ano
- Ne

Pokud ano, jaké časopisy to jsou?

Využíváte při práci s dětmi některý z těchto časopisů, jaký?

Vyberte jeden z faktorů časopisu pro děti a mládež, který je pro Vás nejdůležitější

- Výchovná a vzdělávací složka
- Zábavní složka
- Počet úkolů
- Náročnost úkolů
- Typ úkolů
- Ilustrace
- Text v časopisu
- Jiné

Jaké typy úkolů v dětském časopisu preferujete? (více možností)

- Stolní hry
- Zajímavé články
- Kvalitní příběhy
- Pracovní listy
- Výtvarné aktivity
- Návodů pro tvořivou činnost
- Vystřihovánky
- Soutěže
- Recepty
- Hudební aktivity
- Říkadla, básničky
- Pohybové hry a tělovýchovná cvičení
- Jiné

Jaké typy úkolů Vám v dětských časopisech chybí a proč?

Jaký druh dětských časopisů Vás odrazuje a proč?

V jaké činnosti vidíte využitelnost dětských časopisů? (více možností)

- Odpočinková činnost
- Rekreční činnost
- Esteticko-výchovná zájmová činnost
- Pracovně-technická zájmová činnost
- Společensko-vědní zájmová činnost
- Přírodovědná zájmová činnost
- Tělovýchovná zájmová činnost

Proč právě v této/těchto činnosti/činnostech?

Jaká je podle Vás kvalita dětských časopisů na trhu?

- Výborná
- Dostačující
- Nedostačující

ABSTRAKT

TESAŘOVÁ, K. *Využití časopisů pro děti a mládež ve volnočasových aktivitách*. České Budějovice 2018. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce H. Zbudilová.

Klíčová slova: časopisy pro děti a mládež, literatura, čtenářství, média, volnočasové aktivity, školní družina

Práce se zabývá současnými českými časopisy pro děti a mládež a možnostmi jejich využití při volnočasových aktivitách. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je vymezeno pojetí časopisu jako média a je zde podán přehled časopisů pro děti a mládež. Dále je provedena obsahová analýza a komparace vybraných časopisů a popis jejich možného využití při volnočasových činnostech. Praktická část obsahuje kvantitativní dotazníkové šetření, zrealizované na vybraných školních družinách v Českých Budějovicích, které se týká využívání časopiseckých titulů pro děti a mládež.

ABSTRACT

Utilization children and youth magazines in free time's activities

Key words: magazines for children and youth, literature, readership, media, free time activities, school club

The thesis deals with present Czech magazines for children and youth and their possibilities of using in free time activities. The thesis is divided on theoretical and practical part. There is defined magazine as a medium and overview of magazines for children and youth in the theoretical part. In addition was performed content analysis and comparison of selected magazines and description of their possible using in free time activities. Practical part contains a quantitative survey, which was carried out at selected school clubs in České Budějovice. This survey concerns the use of magazines for children and youth.